

Pusė šimtmečio – lietuvių išlaikymui

BEN. BABRAUSKAS

Ir prieš Didįjį karą i Ameriką plaukė ne tik aukso ieškoti. Ne kiekvienas, žinoma, to aukso susikrovė, kurie jo čia siekė. Tai nereiškia, kad tie, kuriems pavyko sukaupti šimtus tūkstančių ar daugiau, buvo patys gąbieji. Tokie dalykai paprastai pasiekiami veržlumu ir pasiryžimu įveikti materijos atsparumą.

Amerikos lietuvių rankose šandie tikrai yra jau nebe milijonai, bet bilijonai tų žaliųjų. Deja, tie žalieji yra slidžios prigimties: iš lietuvių rankų jie netrukna išslysti į svetimas. Ateina momentas, kada prieiškia stambesnį to kapitalo procentą paskirti Lietuvai ar lietuvių išlaikymui. Prieš 40 metų tuo būdu buvo sutelktas milijonas ar daugiau Lietuvos nepriklausomybei atkurti ir valstybės pagrindams pastatyti. Dabar iškilo gvyas reikalas sutelkti milijoninį fondą mūsų pačių tautinei gyvybei išlaikyti. Tokiais atvejais išryškėja svarba to žmonių, kurie sugeba sutelkti tas sumas.

Vienas iš tų, kurie ne aukso ieškojo

Jeigu visi tebutų buvę aukso ieškotojai, kažin ar daug bebūtų likę Amerikoje lietuvių ženklių, žymių bei pėdsakų. Tačiau atsirado ne tik šimtai, bet tūkstančiai tokių, kurie laiku suprato ir įvertino reikala lietuvių organizuoti, kurti parapijas, mokyklas, leisti laikraščius, knygas. Tų lietuvių draugijų kūrėjų ir veikėjų vardai šandien jau užmiršti, kungų autorių ar leidėjų, kaip Šernas, kun. A. Milukas, Olšauskas, vardai dar išlika ju knygose, kurių bent dali dar antinkame kur bibliotekoje: išnyko ar nyksta jau daugumas anų senųjų organizacijų, mirštant jų steigėjam.

Centrinė Amerikos lietuvių figūra, be abejonės, yra Leonardas Šimutis, pusė šimtmečio dirbęs ir tebedirbęs „balta darba“, žodžiu ir raštu palaikęs čia lietuvišką gyvybę. Leonardas Šimutis į JAV atvyko 1913 m., jau išėjęs aukštesniuosius mokslus Kaune ir Maskvoje, taigi, kaip mokytojas, turėjo už kitus geresnes sąlygas tapti prekybininku ar bankininku. Bet, paskyręs visą laiką lietuviškam laikraščiui ir lietuviškoms organizacijoms, neturėjo, deja, laiko ne pagalvoti, kad žmogui, tiek dirbusiam ir dirbančiam, pravartus būtų bent nuosavas namas, kad sulaukęs 65 metų žmogus turi teisę nedirbti. Šimutis bedirbdamas visa tai bus užmiršęs. Tas darbas, atrodo, lyg būtų užkonseravęs jį: kaip prieš 10 metų užeidavau į „Draugo“ redakciją, taip ir šiandien vyriausias dienraščio redaktorius vis toks pat, nors tada dar neturėjo 60, o jau kitais metais šves savo 70 metų sukaktį. Tai, tur būt, yra ne kas kita, kaip žemaičio (šilalishko) stinrvbės ženklas.

Tūkstančiai kalbų, dešimtys organizacijų

Teko girdėti daug Šimučio kalbų, kurių kiekviena pareikalauja nemaža sveikatos ir jėgų. Būdamas puikus kalbėtojas, žurnalistika bei literatūra De tiksliai nustato savo stipraus balso skalę: pradeda iš reto, lė- Chicagoje, nepasirinko pelningo tai, ramlai, palaipsniui kalba

igauna patoso, jausmingumo, i siveržė į geriau apmokamą anglišką spaudą, bet liko dirbti lietuviškuose laikraščiuose, kur atlyginimas menkas, o sugebančių darbininkų, ypač anais laikais, buvo taip mažai.

Spaudos darbą pradėjęs 1911 m. Kauno „Vienybėje“, pirmuosius eilėraščius ėmė spausdinti 1913 m. Philadelphiaus „Žvaigždėje“. 1915 m. dirbo „Kataliko“ redakcijoje, 1916 m. redagavo „Vytį“, tuo pačiu metu daug rašydamas „Darbininke“, „Drauge“, „Moksleivyje“. 1918–26 m. redaguoja „Garsą“. 1926 m. tas Amerikos lietuvių išrenkamas į Lietuvos seimą. 1926–27 m. gyvendamas Kaune, nemažai rašė „Ryte“. 1927 m. grįžęs į JAV, ima redaguoti „Draugą“, kurio vyr. redaktoriaus kėdėje sėdi jau 34 metai.

Šiuo metu kasdien paprastai parašo „Draugo“ įžanginį straipsnį, o prieš 20–30 metų, kada bendradarbių ir redaktorių tikrai buvo didelis trūkumas, vyriausiam redaktoriui, be abejonės, teko net po kelis straipsnius ar politines apžvalgas rašyti. Jeigu per 34 metus tik po vieną straipsnį kasdien būtų parašęs, tai lig šiol jau būtų per 10,000; bet jų parašyta po daugiau, ir tai ne tik „Draugui“, bet ir kitiems laikraščiams, taip kad tų straipsnių gal net ir 20,000 susidarytų. Sunku ir įsivaizduoti, kiek įvairių dalykų teko išgildinti, pažinti ir su jais supažindinti įvairaus išsilavinimo skaitytojus.

O rašė L. Šimutis ne tik publicistiką: daug grožinės literatūros kūrinių išspausdino L. Šimelio slapyvardžiu. Parašė eilę scenos veikalų (Už tėvynę, Kūmės...), daug beletristinių vaizdėlių, keletą simtų eilėraščių. Rengė ir režisavo spektaklius, pats juose vaidindamas, organizavo choras ir pats dainavo, organizavo vakarinius liuanistikos kursus – visa tai jau išėjo iš laikraštinko ir rašytojo ribų.

Pastarajame dešimtmetyje JAV iškorta ar iš Lietuvos atkurta daug įvairių kultūrinių, ideologinių bei politinių organi-

zacijų. L. Šimutį matome taip pat aktyviai jose dalyvaujantį. Atsimenu, Lietuvių Rašytojų dr-jai ne kartą prireikdavo narių talkos. Žinant, jog L. Šimutis užimtas įvairiais reikalais, kartais tiesiog nepatogu buvo užkrauti dar kokią Rašytojų dr-jos nario pareigą, bet jis visas pareigas mielai atlikdavo, pasirodydamas vienas iš drausmingiausių narių.

Didžiausia lietuviška padėka priklauso Leonardui Šimučiui, asmeninio gyvenimo patogumus ir galimybes iškeitusiam į nuosirdžią Lietuvos ir lietuvių meilę.

• Iš Lietuvos kilęs dailininkas William Zorach už savo skulptūros kūrinius laimėjo JAV Meno ir Literatūros skiriamą aukso medalį. Apie tai praneša žurnalas „Time“, pažymėdamas, kad dailininkas kilęs iš Lietuvos neturtingos laivininkų šeimos. Būdamas ketverių metų, su tėvais pasiekė JAV ir apsigyveno skurdžiame Clevelando rajone. Pats išnešiodavo laikraščius, o jo tėvas rinkdavo visokius atliekamus daiktus. Sulaukęs 13 m., būsimasis dailininkas pradėjo dirbti litografijos įmonėje mokiniu. Sutaupęs pinigų, pasiekė New Yorką, o vėliau – Paryžių ir lavinosi mene. Paryžiuje jisai pateko fauvistų ir kubistų įtakon. Jau 1913 m. išstatė savo paveikslą New Yorko Armory salėje ruoštoje parodoje. Anais laikais jo piešiniai atrodė labai modernūs ir vienas kritikas apie juos išsireiškė, kad jo kūrinys „kubistinė motina maitina geometrišką kūdikį iš trigonometriško butelio“.

Kartkartėmis jis yra kūręs bibliinėmis temomis, bet jo pamėgta kūrybos sritis yra jo aplinkos gyvenimas. Vėliau jis susidomėjo skulptūra ir net trijų jo skulptūrų vaizdus įsidėjo minėtasis žurnalas „Time“. Dabar jis yra vienas iš pirmaujančių dailininkų pasaulyje.

• Dr. Kazimiero Matulaičio. MIC, religinis veiklas „Meilės ugnis“ jau spaudoje. Išeis birželio mėnesį; turės arti 400 pusl.

Rabindranath Tagore

PADEKA

(Iš „Vaisių rinkimo“)

Tie, kurie vaikšto išdidumo taku, trypdami nužemintųjų gyvenimą savo kojom, švelni žemės žalumų pripildydami savo pėdsakų kraują —
Lai jie sau džiaugias, nes jų diena.
Bet aš dėkoju Tau, Viešpatie, kad mano likimas yra su tais nužemintaisiais, kurie kenčia ir neša jėgės našą, ir slepia savo veidus ir slopina savo dejones tamsoj;
Nes kiekvienas jų kančios subangavimas pulsuoja Tavo nakties slaptose gėlmėse, ir kiekvienas išeidimas buvo surinktas į Tavo didžiąją tylą.
Ir rytojais yra jų.
O, Saulė, tekėk virš kruvinų širdžių, žydinčių rytmečio gėlėse išdidumo degalo linksmybė paversk į pelenus.

LAISVĖ

(Iš „Aukso laivo“)

Laisvės be baimės meldžiu tau, mano motinos žeme!
Laisvės be amžių naštos, lenkiančios galvą, laužiančios pečius, akinančios akis ateities šaukimo išpėjimui.
Laisvės be snaudulio pančų, kur pririša prie nakties tylos, kad nepasitiktum žvaigždė, kuri kalba apie būsimą tako

Laisvės be likimo anarchijos, kai ima bures valdyti netikri [tiesą, vėjai,

o vairą ranka vis kieta ir šalta kaip Mirtis.
Laisvės be išeidimo — gyvenimo lėlių pasauly, kur judesius pradeda besmegenės vielos, kartoją akli įpročiai; kur figūros kantriai ir paklusniai laukia vaidybos režisoriaus, kad jas pastūmėtų į momento šokančių lėlių gyvenimą.

VIENU PASVEIKINIMU

(Iš „Gitanžali“)

Vienu Tavęs pasveikinimu, mano Dieve, lai visos mano jušnyos bėga į Tave ir sudeda šį pasaulį po Tavo kojų.
Kaip lietuva debesis liepos mėnesį, pakibęs neįspilta našta, lai visos mano mintys nusileidžia prie Tavo durų vienu Tavęs pasveikinimu.
Lai visos mano giesmės renkasi draugėn iš įvairių stygių į vieną sruvę ir teka į tylos jūrą vienu Tavęs pasveikinimu.
Kaip būrys tėviškės pasilgusių gervų, skrendančių dieną ir naktį atgal į savo lizdus, lai visos mano gyvenimas keliauja į amžiuosius namus vienu Tavęs pasveikinimu.
Vertė A. TYRUOLIS

asmeninio gyvenimo patogumus ir galimybes iškeitusiam į nuosirdžią Lietuvos ir lietuvių meilę.

• Iš Lietuvos kilęs dailininkas William Zorach už savo skulptūros kūrinius laimėjo JAV Meno ir Literatūros skiriamą aukso medalį. Apie tai praneša žurnalas „Time“, pažymėdamas, kad dailininkas kilęs iš Lietuvos neturtingos laivininkų šeimos. Būdamas ketverių metų, su tėvais pasiekė JAV ir apsigyveno skurdžiame Clevelando rajone. Pats išnešiodavo laikraščius, o jo tėvas rinkdavo visokius atliekamus daiktus. Sulaukęs 13 m., būsimasis dailininkas pradėjo dirbti litografijos įmonėje mokiniu. Sutaupęs pinigų, pasiekė New Yorką, o vėliau – Paryžių ir lavinosi mene. Paryžiuje jisai pateko fauvistų ir kubistų įtakon. Jau 1913 m. išstatė savo paveikslą New Yorko Armory salėje ruoštoje parodoje. Anais laikais jo piešiniai atrodė labai modernūs ir vienas kritikas apie juos išsireiškė, kad jo kūrinys „kubistinė motina maitina geometrišką kūdikį iš trigonometriško butelio“.

Kartkartėmis jis yra kūręs bibliinėmis temomis, bet jo pamėgta kūrybos sritis yra jo aplinkos gyvenimas. Vėliau jis susidomėjo skulptūra ir net trijų jo skulptūrų vaizdus įsidėjo minėtasis žurnalas „Time“. Dabar jis yra vienas iš pirmaujančių dailininkų pasaulyje.

• Dr. Kazimiero Matulaičio. MIC, religinis veiklas „Meilės ugnis“ jau spaudoje. Išeis birželio mėnesį; turės arti 400 pusl.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Poezija iš Lietuvos ir Sibiro. Surinkta į atskirą kuklią antologiją, neseniai išleista pavadinimu „Rūda ir rauda“. Pavadinimas paimtas iš eilėraščio tremtinio, kuris apie išvežtuosius į žiaurias kasyklas sako: „rausi rūdą su rauda“. Knygų turi 39 pusl.; joje telpa 21 eilėraštis — daina. Kūriniai padalinti į tris skyrius: 1. „Už Uralo, žemės galo“ — vargstantieji Sibire apdainuoja tų tremtinių kruviną vargą; 2. „Kruvinieji metai“ — dainos ir eilėraščiai iš partizanų kovų, deportacijų, kolektyvizacijos; 3. „Laukimo metai“ — eilėraščiai, sukurti Lietuvoje dabarties tironų sprespaudoje.

Tie kūriniai tai ne tiek poetinio įkvėpimo žiedai, kiek sprespaudo ir vargo išspausautos raudos; jų poveikis, kaip taikliai sakoma įžangoje, yra „kaip perpus nulaužto jauno medelio ar rogijų vėžių Sibiro sniege“. Tai „alpios kančios dokumentai“. Į baisias kasyklas nubloštas tremtinys pasakoja: „Šachtos rūksta pajudavę, / Švilpia kaukia vakarais, / Anglį kruviną išdavę / Su lavonais kruvinais“.

Apie raudonuosius tironus Sibire 1954 m. rašytame eilėrašty sakoma: „Rankas ne vienas surakinę, / Girti pašėlusiai kvatos / Vergų pirkliai įgudę, / Ir nuo tribūnų išdidžiai / Tautos balandžius mėlynus / Pasauliui į akis paleis, / O minios kvailes atlaidžiai / Pagerbs juos laisvės vėliavom / Ir šypsniais vergiškai žaviais“. Graudu skaityti skundą, kad „daug stūnų ir dukrų Kūčių paplotėlio / Jau nelaužys niekad motinų namuos“, nes daug išvežtų į tremtį ir „ratuose kūnai pražūsta jauni“. Tėvynėje — kruviniečiai. „Tūkstančiai lavonų pūva, / Vėjai gaudžia ant laukų“, o upeliai ir šaltiniai „žiedais kraują pražydės“.

Jautriai apdainuojama nelygi partizanų kova, kai „blizgęgi durtuvai ir kniubo vyrai klaukuos“; tada žuvo ir jauna partizanė, o paskutinis jos prašymas buvo: „Aš, broliai, išei... Palaistykite gėles...“; ir ji susilaukė atsakymo: „Ne, gėles neužtrokš, tu jas krauju pagirdei“. Tai vis žodžiai apie laiką, kada „stingsta ašaros ir kraujas akmenėja“, kada iš miško brolių prasiveržia dejonė: „Kur eisime šį vakarą, jaunyste mano, / Jei šiam pasauly artimo mums nieko nebėra. / Tik juodos naktys — seserys klajūno partizano, / Tik automatas prie širdies ir ošianti giria“. Ši miniatūrinė Sibiro tremtinių ir pavergtųjų kūrybos antologija neišdildomai mūsų atmintin įrės tuos košmaro klaukus laikus, primenančius „Ir šiandien dunkso šachtos Džezkazgane, / Užkloję dulkėm broliškus kapus“.

Ši knygėlė mums brangi panašiai kaip Sibiro maldaknygė. Tekainuoja ji 25 centus ir gaudina adresu: ELTA Information Service, 1697 Broadway, Room 1105, New York 19, N. Y. Reikia tikėtis, kad netrukus išeis nauja jos laida, papildyta kitais tos rūšies kūriniais, kuriu daug daugiau yra gauta iš už Geležinės Uždangos.

• B. Sovetski (Savickas) lietuvių skulptorius. Buvo pakviestas Chicago Meno institute paskaitinti, kaip iš medžio kurti skulptūras.

• Jaunimo literatūros konkursas. Akademiniis Skautų sąjūdis, norėdamas paskatinti jaunimą domėtis lietuviška literatūra, kurti ir ieškoti naujų jaunų literatūros talentų, skelbia Jaunimo literatūros konkursą. 1. Už geriausią prozos kūrinį — \$150.00. 2. Už geriausią poezijos kūrinį — \$150.00. 3. Už geriausią prozinį rašinį — \$50.00.

Prozos kūriny gali būti apysaka, feljetonas, trumpa novelė ar kitas prozos darbas, savo esmėje priklausas grožinei literatūrai ir netrumpesnis kaip 2000, bet neilgesnis, kaip 8000 žodžių.

Poezijos kūriny gali būti eilėraštis ar jų grupė, arba poema epinio, lyrinio ar humoristinio žanro, ne trumpesnė kaip 200 ir neilgesnė kaip 1500 žodžių.

Prozinis rašinys turi būti essay pobūdžio ir neilgesnis kaip 4000 žodžių. Autoriaus užduotis: originalus minčių dėstymas apie kurį nors lietuviškos kultūros ar visuomenės pasiekimo būdą.

Premijuoti rašiniai visų pirmas atspausdinti „Mūsų Vėžio“ žurnale, vėliau gali būti spausdinami kitoje spaudoje.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai, bet kokių pažiūrų (išskyrus komunistinių) ir priklausą bet kokiai lietuviško jaunimo organizacijai, o taip pat ir tie, kurie nėra tokių organizacijų nariai, bet jaučia lojalumą Lietuvai ir jos kultūrai, ne vyresni kaip 30 metų.

Kūrinių temų pasirinkimas yra laisvas. Nenustatoma jokių ideologinių rėmų, išskyrus tai, kad konkursui pasiūsti kūriniai privalo sudaryti įnašą į lietuvių literatūrą.

Rašiniai turi būti pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame voke turi būti nurodyta pavardė, vardas, adresas ir gimimo data.

Rašinius prašoma siusti fil. P. Abelkiui — 2900 Reservoir St., Los Angeles 26, California. Rašiniai gauti vėliau negu 1961 m. lapkričio 15 d. nebus juri komisijos vertinami.

Šio konkurso jury komisiją sudaro: Alė Rūta - Arbiene, J. Gliuda, A. Gričius, P. Orintaitė - Janutienė ir Bronius Raila.

Šis konkursas skelbiamas trečiu kartu. Per pirmuosius dvejus metus yra laimėję Kazys Almenas, Bernardas Prapoleinis, Liuda Širmulytė - Germanienė ir Dalia Kolbaitė.

• 20 metų nuo rašytojo K. Kuprano — kun. Prano Urbonavičiaus mirties sueina šiandien Mirė Salantuose 1941 m. gegužės 27 d., turėdamas 72 m. amžiaus. Buvo kilęs nuo Kartenos. Buvo vienas svarbesniųjų „Apžvalgos“ bendradarbių, taipgi rašė į „Sviesą“, „Varpą“, „Šaltinį“, „Viltį“ ir kitus lietuvių laikraščius. Lietuvoje gana plačiai buvo žinoma jo natūrali knygų mersaitams, navedinta „Saulė“ — Rūtaitei, kurios išėjo net nera laidi.

• Dail. Antano Rikštelės kūrinių paroda atidaroma š. m. birželio mėn. 2 d. (penktadienį) 7 val. vakare šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, 3903 Fir St., East Chicago, Ind. Šią parodą rengia ir globoja L. T. Jurgos skyrius, kurio pirmtas Chicago Meno institute paskaitinti, kaip iš medžio kurti skulptūras.

Leonardas Šimutis, „Draugo“ vyr. redaktorius: rytoj 4 val. 30 min. p. p. Jaunimo centro salėje bus iškilmingai minima jo 50 m. veiklos ir spaudos darbo sukaktis.

MŪSŲ KALBA

RED. DR. PR. SKARDZIUS

Domo Veličkos dovana

Kiek geriau susipažinus su D. Veličkos tik ką pasirodžiusia antrąja "Lietuvių literatūros" dalimi, susidaro gana maloni nuotaika ne tik literatūros žmogui, bet ir kalbininkui: visas veikalas parašytas gražia, taisyklinga ir lengva lietuvių kalba, autorius savo mintis reiškia atsargiai ir objektyviai, be jokio šališkumo ar pigaus pasispiaudymo. D. Velička yra lituanistas mokytojas, studijavęs lituanistiką pačiais sunkiausiais karo laikais Lietuvoje ir tuojau po karo Vokietijoje. Tuo metu, kada kiti bizneliais rūpinosi ar šiaip tuščiai laiką praeilpiniavo, jis Tuebinge stropiai lankė lituanistines paskaitas, išlaikė baigiamuosius egzaminus ir parašė neblogą diplominį darbą apie St. Santvaro poezinę kūrybą. Būtų labai gerai, kad autorius tą darbą, kiek papildęs ir perdurbęs, paskelbtų platesnei visuomenei: St. Santvaras vietomis yra gana įdomus, nuoširdus poetas, ir jam įvertinti toks žygis tikrai būtų ne pro šalį. Reikia tikėtis, kad D. Velička tai kada nors padarys.

D. Veličkos "Lietuvių literatūra" yra brangus indėlis mūsų šių laikų vargo mokyklai svečiose šalyse bent keliais atvejais: jis lituanistui mokytojų visų pirma suteikia vertinimą, kartais gana sunkiai pasiekiamą literatūrinį žinių, tiek informacinių, referencinių, tiek aiškinamųjų, pavaizduojamųjų. Pastarajam tikslui itin apšviesti duoda atskirų autorių tekstų, išspausdintų originaline arba šių laikų bendrine rašyba.

Pačiame veikalė, rašant apie atskirus autorius, kalbiniai stilistiniai dalykai, galbūt vietos taupymo sumetimais ar dėl kitų priežasčių, mažai tepaliečiami, tik pačiame gale duodamas reikšnių žodžių žodynėlis.

Literatūriniai terminai vartojami tradiciniai, ir visai gerai, pvz. *romanas* (ang. *novel*), *novelė* (ang. *short story*) ir kt., tik gal vienas kitas etimologinis paaiškinimas yra kiek trūkštas; pvz. dabartinė *drama* yra kilusi iš gr. *drama* (km. *dramatos*) "veiksmas, veikla" (nuo drō "darau", dran "daryti", ne nuo dram — "darau", kaip kad autorius išveda).

Domas Velička

Žodynyje žodžiai rašomi ir aiškinami beveik gerai, tik vienas kitas dalykas yra nepaaiškintas arba aiškinamas nevisai vykusiai; pvz. *berlinka* yra aiškiai slaviškas skolinys (žodynyje jo kilmė nepažymėta); *galionėlis* iš *galionas* (iš lenkų kalbos); *kodelis* "medinis indas, laukneša" iš *kodis* (iš gudų kalbos); *lietuvininkump*, sudarytas iš daugiskaitos kilmininko *lietuvinynka ir polinkinio -pi (pie), yra einamasis pašalio vietininkas, ne senovinis naudininkas; *mitukas* "gūnia po balnu" kirčiujamas ne priešgajoje, bet šaknyje, ir t. t.

Nepaisant šių kelių smulkmenų, visas D. Veličkos darbas kalbiškai yra padoriai sutvarkytas, ir tuo atžvilgiu jis yra nusipelnęs visų didelių padėkos, ypač šiuo metu, kada mūsų gimtoji kalba raštuose daug kur negailestingai maitote mai-tojama.

KULTŪRINĖ KRONIKA

1941 m. Lietuvos sukilimui prisiminti Toronte, didžiojoje Eaton auditorijoje, ruošiamas parengimas su stipria koncertine programa, kurią pildys pirmaujantis meninės jėgos iš Chicago solistai: Dana Stanakaitė, Stasys Baras, Jonas Vaznelis ir akompaniatorius muz. Aleksandras Kučiūnas. Šalia kitų tautų garsųjų kompozitorių, bus išpildomi kūrinių Jakubėno, Banačio, Kar-navišius, Tallat-Kelpšos. Antroji koncerto dalis susidės iš Verdi, Rossini, Puccini, Leon-cavalo, Gounod operų arijų, duetų, trio. Koncerto globojantį garbės komitetą sudaro arkv. P. E. Pocock, vysk. V. Brizgys, Ontario min. pirm. L. Frost, Kanados pilietybės ministrė E. Fairclough, Kanados Darbo ministeris M. Starr, Ontario Gėrbūvio ministeris L. Cecile, Ontario prov. sekretorius J. Yaremko, Toronto burmistras W. N. Phillips. Koncertą rengia šv. Jono Lietuvių kapinių taryba, kuriai vadovauja kun.

Ažubalis. Jau yra išleistas koncerto programos, kurioms viršeli piešė dail. T. Valius.

Juozas Audėnas New Yorko universitete skaitė paskaitą "Sovietų žemės ūkio politika". Po paskaitos valandą laiko atsakinėjo į studentų paklausimus.

Nemokamai teikiame daug pelningų patarnavimų.

TELEVIZIJAS

Sąžiningai ir nebrangiai talam. už patarnavimą vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalyva. Pigios paveikslėlių lėmos.

J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II A. PR. 6-1043

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR. 6-1998
TV RADIIAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardaviniai-taisyimai. Sek. uždaryta

Dail. Edvardo Krasausko

50-tas gimtadienis buvo vakar, gegužės 26 d. Mūsų dailininkas yra gimęs Petrapilyje, daugiausia žinomas kaip grafikas. 1936 metais baigęs meno studijas Kauno Meno mokykloje, dirbo Susisiekimo ministerijoje. Vilniaus grįžimo proga yra pagaminęs pašto ženklą. Yra sukūręs įvairioms organizacijoms eilę ženklų, uniformų, vėliavų projektų. 1942 m., Vokiečių okupacijoje, nupiešė Vytį, kuris buvo slapta atspausdintas. Yra nutapęs eilę portretų, paruošęs eskizus Šaknos bažnyčios dekoracijai ir nupiešė 14 Krvžaus kelių stočių 1943 metais laimėjo pirmą premiją rašto ženklu konkurse. Atvukos į JAV, nuo 1950 m. Waterbury Conn. vienoje smailose bendrovės buvo pakviestas dailininko ilustratoriaus darbu.

Dr. A. Račkus

parašė straipsnį "Popieriaus gaminiai Lietuvoje ir vandenienkiai"; straipsnis išspausdintas Filatelijų draugijos Lietuva biuleteny, kuris leidžiamas Chicagoje. Jo redaktorius Liudas Kairys, 4046 So. Montgomery Ave, Chicago 32, Ill.

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miestelidimai ir pilna apdrauda
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR AUKŠTOS RĖSIOS FOTOGRAFIJOS MŪSŲ SPECIALYBĖ.

PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2483

4 1/4 %

mokame už santaupas, padėtas investavimo sąskaiton.
Už paprastoj sąskaitoj laikomus pinigus mokame 4%.

64 metus saugiai laikėme ir laikome žmonių santaupas. Jeigu nenorite ar negalite atvežti pinigų, tai pasinaudokite paštu. Praneškite mums telefonu, mes Jums pasiūsyms adresuotus konvertus. Greitai sutvarkome ir duodame paskolas namams pirkti ir pagerinti.

Kreipkitės pas mus.

Albert J. Ankers, Prezidentas

District Savings

AND LOAN ASSOCIATION
3630 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8, ILLINOIS • CLIR 4-6106
"Free Parking directly behind our office"

NEW OFFICE HOURS: MONDAY AND TUESDAY 9 A.M. to 4 P.M. / WEDNESDAY CLOSED
THURSDAY 9 A.M. to 5 P.M. / FRIDAY 9 A.M. to 5 P.M. / SATURDAY 9 A.M. to 1 P.M.

TAUPLYKITE LIETUVIŲ SOSTINĖS CENTRE
CHICAGO SAVINGS B-VĖJE

Pasidėkite santaupas į apdraustą, tvirtą finansinę įstaigą, visais atžvilgiais išbandytą per pastaruosius 36 metus. Negalėsite rasti patogesnės ir pelningesnės vietos. Puikiais įrengimais, aukšti dividendai. Atdara tris vakarus savaitėje. Du dideli kiemai automobiliams pasistatyti.

Nemokamai teikiame daug pelningų patarnavimų.

KVIECIAME !

CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Ave. Chicago 36, Illinois
GRovehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

Dr. Povilas Reklaitis

da bar besilankęs JAV, o ilgesniam laikui apsigyvenęs Stuttgarte, per eilę metų renka medžiagą apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės meno paminklus iki XIX amžiaus vidurio (moderniojo meno medžiagos nerenka; taigi nerenka priešistorinio meno, apimda-

Dr. Povilas Reklaitis

mas tik nuo XII šimt., nuo bizantikos, iki romantiškojo meno). Dalis šio darbo jau yra užbaigta ir įteikta Herderio institutui Marburge, o dalis medžiagos yra tvarkoma. Šita medžiaga yra panaudojama "Aiduose", "Lietuvių Enciklopedijoje ir vokiečių žurnaluose. Atskiromis atspaudomis vokiečiai yra pasirodžiusios Dr. Reklaitio studijos apie Šv. Onos bažnyčią Vilniuje, apie Lietuvos pilių bažnyčios, taipgi apie Šv. Mikalojaus bažn. Vilniuje. Herderio institutas nuo 1955 metų ruošia Rytų Europos meno paminklų atlasą, kurio bendradarbių tarpan yra pakviestas ir dr. Reklaitis. Jis tam leidiniui parūpins medžiagą apie Lietuvos

ir Lenkijos meno paminklus. Lietuvos medžiaga jau visa įteikta, o Lenkijos medžiaga paruošta teikti šiemet; jau padaryta didesnė dalis ir šio darbo.

Minėtasis atlasas bus pradėtas leisti dalimis, turbūt 1962 metais, greičiausia pačiame Herderio instituto žurnale "Zeitschrift fuer Ostforschung". Herderio institutas tyrinėja rytinės vidurio Europos kultūrą ir ūkį dabartyje ir praeityje. Dr. Reklaitis yra gavęs doktoratą Tuebingene, gilindamasis į meno istoriją. Vokietijoje palaiko mokslinius ryšius su prof. dr. Z. Ivinskiu. Dr. Reklaitis taipgi yra aktyvus Baltų draugijos narys, nuolat informuodamas apie lietuvių kultūrinį gyvenimą periodiniame veikalė "Mitteilungen aus baltischen Leben". Šalia informacijų spaudai, dr. Reklaitis talkina Baltų draugijos ruošiamose parodose. Dr. Reklaitis birž. mėn.

• Dail. K. Žoromskio kūrinių paroda Bostone, vyksiu visą savaitę, uždaryma rytoj. Parodoje išstatyta eilė Kristaus gyvenimo paveikslių, daug natūrumų, taipgi — peizažų. Paskutini trejetos metų laikotarpyje dail. K. Žoromskis yra palinkęs į abstraktinę tapybą. Mūsų kūrinyngas dailininkas, kruopščiai dirbdamas prie kompozicijų kūrimo, spalvų parinkimo ir technikos, ieško naujūmų tapyboje.

P. ŠILEIKIS, O. P.

Ortopedijos. Protezistas. Aparatų-Protezist. Med. bandai. Spec. pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. IR K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Pirmia liginis pagal susitarimą. Val. valandos skambinti telefonu. 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečiadienį, uždaryta. Kiti laiku susitarus. Ofiso telefonas PR. 8-3228. Rez. tel. WALbrook 6-5076

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave. Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šešt. 2-4 val. vak.
Ofiso tel. LAfayette 3-6048
Rez. WALbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Instatų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PRospect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWen 6-0633
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį. Sekm. uždaryta.

DR. S. IR M. BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir alergija)
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvir., 2-9 val. vak., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v. Šeštadienį, 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonis priima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegenų Ligos. Chirurg. OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos: šeštadienį, susitarus. GROvehill 6-3409. Neatsiliepūs skambinti. PRospect 6-1795.

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
Tel. ofiso — REPUBLIC 7-4900
namu — GROvehill 6-8161
Priešikėlis į naują ofisą.
2858 West 63rd Street.
FRANCISCO MEDICAL CENTER
Pirmia tik pagal apointmentus

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akuserija ir moterų ligos
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais nuo 2-4 v. popiet. Trečiadieniais pagal sutartį. Ofiso tel. VIRginia 7-0633. Residencijos tel. BEvery 6-8244

• Anglų kalbos gramatika išleido Terra, Chicagoje. Knyga turi 214 psl. ir tai bus plačiausia su lietuviškais aiškinimais išleistoji anglų kalbos gramatika. Plačiai aptariamos visos kalbos dalys, kaip daiktavardis, būdvardis, įvardžiai, skaitvardžiai, veiksmažodžiai ir t. t., paskiau pereinama prie sintaktinės dalies — apie sakinių formavimą anglų kalboje. Prie anglų žodžių specialia transkripcija duodamas jų tarimas, dar palengvinama vartojant žodyje išskirtinas riebesnes raides. Taisyklės duodamos grafinėmis, paryškinamos lentelėmis ir braižiniais, duodamos pratybės. Gale dar sąrašas žodžių, vartojamų su specialiais prielinksniais ir sudarytas sąrašas svarbiausių netaisyklingų veiksmažodžių. Gramatika praktiška, plati ir daugeliui bus naudinga.

Mara Ingelevičiūtė - Vygantienė

siekdama matematikos doktorato New Yorko universitete, jau išlaikė žodinius egzaminus ir dabar dirba prie disertacijos.

Rez. GI 8-0873 Rez. HE 6-1070

Dr. Eišis Dr. Balukas
DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2970
Valandos pagal susitarimą. Tel. neatsiliepūs skambinti. 4-1-000

Ofiso HE 4-1414. Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st St.
Val. kasdien nuo 6-8 val. vakar. ešad. nuo 12:30 — 2:30 val. p. p. Treč. ir kitu laiku tik susitarus. Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017. Ligonis priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-7007.

Namų-rez. tel. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
(JOKKA)

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

VAIKŲ LIGOS
2650 West 63 Street
Val.: Pirmadienį ir ketv. nuo 2:30 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4. Kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1 — 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

Telefonas: GROvehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 W. Marquette Road
Valandos 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį.

Ofiso ir buto tel. OLympic 3-1251

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 40th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šešt. tik 10-12.

Tel.: RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, nuo 1-4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį, 1-4 val. vak. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 3-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

Ofiso telefon. LAfayette 3-3210, 3-2668

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak. pirm., antr., ketvir. 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING
Pirmadienį, antradienį, ketv. ir penktadienį, nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakarė. Trečiadienį, 11 val. ryto — 1 val. p. p. Šeštadienį, 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168. Res. tel. WALbrook 5-3768

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HElock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ.

Tel. ofiso PR 8-7773, rez. PR. 6-4723

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2858 West 63rd St.
Val.: pirmadienį ir ketvirtadienį 1-4 p. p. antradienį ir penktadienį 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR. 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
2454 West 71st Street
(11-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadienį, 9 v. r. — iki 2 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS

NERVŲ IR SMUGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Ave.
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562

Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien, išskyrus trečiadienį.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA-CHIRURGĖ
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-6766
Namų REvery 6-8341

Priim. val.: kasdien 9 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadienį — uždaryta.

Tel. ofiso VI 2-1484. Rez. RE 7-3815

DR. ALBINA PRUNSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
3259 South Halsted Street
Val. kasdien: 3-7 p. p.; šeštadienį, 2-4 val. Treč. uždaryta.

Ofiso telefonas — BishoP 7-2528

DR. AL. RACKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir sekmd. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS

CHIKOPRACITOR
Headaches, Arthritis, Rheumatism
Spine & Nerve Ailments
1428 Broadway, Gary, Indiana
Valandos: pirmadieniais 3 iki 6 P. M. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. Office Gary, Turner 5-8638. Res. Ch-go Bishop 7-5833

DR. ZIGMAS RUDAITIS

2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDIC LIGOS
Priešdaliai šv. Kryžiaus ligoninėje
VAL.: Pirm., antr., ketv., penktadienį nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadienį, nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.

Atostogose nuo geg. 20 iki birž. 19.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir prietaisų akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7281
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (Trečiadienį uždaryta. Šeštadienį, 10 v. r. iki 2 p. p.)

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Namų adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. RELiance 5-4411
RES. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. 10-12 p. m. Trečiadienį ir šeštadienį, pagal sutartį

Ofiso telefon. CLiffside 4-2896

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Bendra praktika ir specialiai chirurgija)
(Kamp. 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 8 v. v. Šeštadienį, nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

Tel. ofiso TO 3-0959

DR. FL. TALLAT-KELPSA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5002 West 46th Street, Cicero, Ill.
Val. kasdien 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. 1-4 p. p. Kitu laiku ir trečiadienį susitarus.

Ofiso telefon. CLiffside 4-2896

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Bendra praktika ir specialiai chirurgija)
(Kamp. 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki

ATSIMINIMŲ PLUOSTELIS

Tai, ką aš žinau apie Leonardą Šimutį

DR. ALEKSANDRAS RACKUS, Chicago, Ill.

Už Raseinių, Žemaitijos, Šilalės parapijų, ten kur pro lazdynų šlaitus Lokystos upė klypuoja, ir vis niurnėdama akmenėlius glosto, yra šerikų sodžius. Ar iš šerikų kas beliko prieš bolševikų užmačių, tai nežinia. Bet kad tenai kadaise taikėliu mindžiojo ir žemuogėles skynė, ir lakštingaloms gystant svajas svajojo tasai Amerikos lietuviams didžiai mielas didis patriotas Leonardas Šmutis, tai aš gerai žinau. Nežinočiau, jei su juo kartu "Aleksandryno vienuolynė" nebūčiau gyvenęs, susibūčiau, konkuravęs... Mat jis, nostalgijos slegiamas, gan dažnai apie Lokystą su savo raundonakėmis raudėmis ir žvilgažvynėmis plukėmis gyrė, o aš savo Dubysą, kur kelbukus ir ešeriukus meškeriodavau. Tai buvo ne taip sau koksai studentiškių liežuvių pasigalandinimas.

Gal nederėtų apie savo vyresniojo draugo jaunatvės sekretus kalbėti tą, ko kiti nežino. Jis bent penkiais mėnesiais vyresnis už mane, nes jis gimė 1892-XI-6 d. Bet užtai aš esu senesnis amerikietis, nes į JAV atvykau, 1910, o jis čia atpaukė tik 1913 metais. Tad telaimi tiesa ir telaimi "Aleksandryno vienuolyno" istorijos lapas, o ne užuomarštyj diltantis kapas. Ir ar kas mane bars, ar nebars, skolingas neliksiu. Juk daug, oi tiek

— Sveikinu! Na tai ką, pone redaktoriau, dirbsime?...

Nukaitau ir sakau:

— Dirbsim.

"Aleksandryno vienuolynas"

Po to, trys be palerinių kavaliariai: Pakštas, Rackus ir Šimutis vieną šeštadienio vakarėlį (1915-IX) atsiradome pas simpatizingą muzikos profesorį ir vyčių 4-tos kuopos vadą Aleksandrą Aleksandravičių. To vaizdingo vyčio salione aptarėme, kaip kur ir kada "Vyčių" kepti. Reikėjo nedelsiant veikti, nes vyčiai nerimavo, o priešininkai šaipėsi. Gan greit Leonardas su rado "Vyčių" raštinei antrame

Leonardas Šmutis ir kiti Alto egzektuvo nariai pas prez. Trumaną

augšte dviejų kambarių patalpas (731 W. 18th St.), prie pat Dievo Apvaizdos bažnyčios. Vieta ideali, nuoma nebrangi — tik \$5.00 mėnesiui. Atrodė, kad namo savininkas p. Rašinskis kieno nors paveiktas, vyčiams simpatizavo. Džiaugėmės. Tuoj redaktoriai ir administratorius susikraustė, laikraštį redaguoti ir čia pat gyventi. Paskui lange buvo iškabinta stiklinė iškaba su lietuvišku užrašu "VYTIS — Jaunimo laikraštis". Ant durų taip pat. Kambaryje buvo pastatytas rašomasis stalas ir trys kėdės. Čia buvo kaž kieno paliktas didelis misinginis "spitūnas". O daugiau nieko. Vaitas blizantis indas, kuris iš Pakšto bent pusmečiui vegetarijoną padarė, ir apie Ilekio genialę kulinari-

ją visokių anekdotų sukūrė... Antrame didesname kambaryje stovėjo Pakšto didokas "agaminas" su knygomis ir kitokiais daikteliais, o už to lagamino buvo užkšti Rackaus ir Šimučio čemodanėliai su studentišku tuteiliu, ir daugiau nieko. Gi kambario tuštumoje ant sienos kryžius kabojo. Iš pradžių lovelių neturėjome, miegojome tiesiai ant grindų, laikraščius pasitiesę. Užsiklodavome paltais. Pripratome, ir buvo gerai. Tik po keleto mėnesių kiekvienas sau nusipirkome po geležinę sulankstomą lovę. Išmiegojė, kas rytmetį loveles sulankstė, visas sustumdavome į vieną vietą, ant viršaus užtiesdavome staltiesę ir knygomis apkraudavome, ir mūsų loveles atrodėdavo kaip stalas. Ir naudojome kaip stalą. Ugi ir pirmasis įžanginis raštas "Vyčio" pirmajam numeriui buvo parašytas ant to paties stalo.

Vos tik susikrausčius, vieną rytmetėlį Pakštas atsikėlęs, smarkiai šnypsdamas ir garsiai krenksėdamas, su kažkokiu mūilu dantis zūlina, putų kamuoliai iš burnos veržiasi. Kazio toki man neįprasta muzika mane išbudino, bet vis dar ant grindų drybsau. Girdžiu lyg kas tai į duris keistoku ritmu barabanija. Pamaniau, kal Kazys taip savotiškai mankština, bet ne. Kazys su odolio skiediniu sau burną skalauja ir spjauna, o paskui užvertęs galvą visokiais tonais gargaliuoja ir nieko negirdi. Pagaliau išgirdau už durų lyg pažįstamą balsą: "Icliai! Jei dar gyvi esate, įsileiskite. Nebijokit, čia aš, saviškis".

Pašokau nuo grindų, atidariau duris, nagi stovi išsipuęs, su žvilgančiais plaukais prof. Aleksandravičius. Vidun įprašytas, mato Šimutį vienuolynininką, be pagalvės ant grindų begulintį; mato ir Pakštą be kelnų, mūlo putas ant barzdos bebraukantį, su "žiletu" barzdą skutantį; Rackų taipgi mato vienuolynininką, dar kojas į kelnes sukišti nespėjusį. Suprunkstė kavalierius Aleksis - Aleksandravičius, ir kai pradės kvatodamas džiūkiškai iš mūsų šaipytis, esa:

— Ar tai čia "Vyčio" redzibacija? Na, panie bracia, čia tai jau tik ne redzibacija, o bekelnių vienuolynas! Nagi jūs

Nesuvytęs "Vytiš"... 1915 m. lapk. 21 d. vieni lietuviai su pavydu, kiti be pavydo pirmąjį katalikų jaunųjų žurnaliuko numerį vardu "Vytiš", išvydo. Jis iliustruotas, plonas bet nesuvytęs, tiksliai 28 puslapių, įskaitant spalvuotus, bet sklidinai užpildytus, viršelius. Viršelyje puošė aniams laikams reikšmingas, optimistiškas pranašingas ir meniškai įdomus piešinys. Tai buvo kūrinys dailininko Izidoriaus Ilekio, studijavusio Chicago's Meno institute. Jis irgi buvo mūsų "Aleksandryno vienuolyno" pakūtninkas, — nuostabiai tvarkingas, pakantus, visada švarutėlis, linksmas, pastabus ir sumanus — jis sugebėdavo net kelnes be proso puikiai išsprointi... Ilekį visi mėgo, mėgo jo samojį.

Pirmojo "Vyčio" numerio turinys buvo truputį rimtas, ir truputį svajingas. O visiems labiausia patiko L. Šilelio (Šimučio) parašytoji daina "Meilė". Iš pradžių visur lietuvių paren gimuose tą "Meilę" deklamavo, mat žodžiai publika žavėdavo, jaudindavo. Paskui, prof. Aleksis - Aleksandravičius tai "Meilę" sukomponavo gražutę melodiją, gi knygu leibekelnų vienuolynas! Nagi jūs (Nukelta į 5 pusl.)

VISIEMS TURĖTŲ BŪTI ĮDOMU IR NAUDINGA ŽINOTI:

1. Tik ką išleista 10 liet. plokštelių — 126 kūriniai: liaudies dainos, operų arijos, tautiniai ir kitoki šokiai.
2. Visos lietuviškos knygos, rankdarbiai, medžio, odos ir kiti dirbiniai, primena Lietuvą.
3. Laikrodžiai — sveicarų ir vietinių fabrikų: vyriški, moteriški, įvairių rūšių ir kainų.
4. Rašomos mašinėlės su lietuvių ir kitų kalbų raidynais, skaičiavimo ir siuvimo mašinos.
5. Akordeonai, patefonai su radio ir televizija, įvairių užsienio ir vietinių fabrikų.
6. Gintaro, kristalo, sidabro, aukso ir kiti gaminiai dovanoms tinkami.

SIUNTIMUI Į LIETUVĄ SIOMS PREKĖMS SPECIALI NUOLAIDA.

Yra visa eilė kitų prekių, visų išvardinti neįmanoma; prašome reikalauti katalogų ir kitų informacijų.

J. KARVELIO PREKYBOS NAMAI

3322 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois
Telefonas — YArds 7-0677

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(Licensed by INTOURIST)

Paskubina jūsų siuntinius jūsų draugams ir giminėms į bet kurį SSRS dalį.

Siuntiniai APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS —

— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite, negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų, tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur.

Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite arba aplankykite mūsų jums artimiausį skyrį:

NEW YORK 3, N. Y.	39 Second Avenue	Tel.	AL 4-5456
BROOKLYN 21, N. Y.	506 Wilson Ave.	Tel.	HY 1-5290
BROOKLYN 7, N. Y.	600 Sutter Avenue	Tel.	DI 5-8808
PASSAIC, New Jersey	176 Market St.	Tel.	GR 2-6387
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	Tel.	MU 4-4619
*VINELAND, N. J.	West Landis Ave. (Greek Orthodox Bldg.)	Tel.	FO 3-8569
LAKEWOOD, N. J.	126 4th Street	Tel.	BI 3-1797
NEWARK 3, N. J.	428 Springfield Ave.	Tel.	LC 2-1446
NEW HAVEN, Conn.	6 Day Street	Tel.	WA 2-4035
PHILADELPHIA 23, Pa.	530 W. Girard Ave.	Tel.	HU 1-2750
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	Tel.	TO 1-1068
CLEVELAND 13, Ohio	2683 W. 14th Street	Tel.	SW 8-2868
WORCESTER, Mass.	174 Millbury St.	Tel.	GL 8-2256
GRAND RAPIDS, Mich.	414 Scribner Av. N.W.	Tel.	VI 1-5355
DETROIT, Michigan	7300 Michigan Ave.	Tel.	TO 7-1575
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	Tel.	ER 8-6966
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	Tel.	WA 5-2737
CHICAGO 29, ILL.	2439 W. 69th St.	Tel.	FI 6-1571
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Street	Tel.	PL 6-6766
WATERBURY, Conn.	6 John Street	Tel.	LO 2-5941
ROCHESTER, N. Y.	583 Hudson Ave.	Tel.	CH 9-6245
ATHOL, Mass.	61 Mt. Pleasant St.	Tel.	

* Vineland skyrius atidarytas penktadienį, šeštadienį ir sekmadieniais

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Parke 6211-19 S. Western Ave., PR 8-5875

Naujoji įmonė randasi tarp Chicago Savings & Loan. Taupymo b-vės ir Sears Roebuck, tame pat bloke ir toje pat gat. pusėje kaip Sears, East-rytų gat. pusėje. PERSPĖJAME: Nebūkite suklaidinti — mūsų įmonė randasi rytų-East gatvės pusėje, nes vakarų gatvės pusėje baldų krautuvės ėmė vartoti Furniture Center vardą. Ant mūsų krautuvės durų 6211-19 S. Western Avenue be Furniture Center, Inc., dar užrašyta — J. LIEPONIS.

Nuoširdžiai dėkojame Chicago's ir tolimų apylinkių lietuviams už nuoširdų ir gausų mūsų rėmimą per 10 metų. Dabar Jūs galite pasidžiaugti, kad neveltui lietuvių prekybos namus remiate. Naujoji krautuvė užima 5 lotus ir yra moderniausia Chicago's South-west dalyje.

Prekės naujausios ir geriausios fabrikų už žemiausias kainas — įsitikinkite apsilankę.

PUIKIAUSIAS PASIRINKIMAS: Sofų - Fotelių - Sectionals - Miegamųjų - Valgomojo Kambario Baldų - Kilimai siena nuo sienos ir įvairių dydžių - Šaldytuvų - Frigidaire ar General Electric - Televizijos aparatų - Vokiškų stereo, Telefunken, Saba, Blaupunkt, Virtuvėms Setų, Pečių.

VISKAS NAMŲ ĮRENGIMUI
KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ — VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ

Furniture Center, Inc.

MARQUETTE PARKE

6211-6219 So. Western Ave. PROspect 8-5875

BRIDGEPORTE — ved. F. Rudaitis

3207 So. Halsted Street VICTORY 2-4226

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI

Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą

Pakeičiame į GAZO ALYVOS apšildymą

Paruošta KURENAMA ALYVA Pilnas patarnavimas Išsimokėjimo sąlygos

ANGLYS Komerčiniams Rezidenciniams namams SIURBLIAIS ISVALOMI Boileriai—Center, krosnys

GAPS ALYVA + ANGLYS Kreipkitės į mus visais apšildymo ir air-conditioning reikalais 2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PROs. 6-6677

Mes įrengiame — Mes aptarnaujame

• Stokerius — Boilerius

• Anglines krosnis — Alyvos degintuvus

• Karšto vandens šildytuvus

Pardavėjas: Vincas Doba

Gražiame Maine krašte, Kennebunkport, Maine, vasarvietėje prie Atlanto

BERNIUKŲ STOVYKLA

VADOVAUJAMA TĖVŲ PRANCIŠKONŲ

Prasideda birželio 30 d. ir baigiasi liepos 28.

Norintieji galės pasilikti ir ilgiau.

Berniukai priimami nuo

7 iki 15 metų.

Stovyklos vadovybė užtikrina kiekvienam fizinį, dvasinį ir tautinį atsigavimą.

Dėl informacijų kreiptis:

FRANCISCAN MONASTERY
Kennebunkport, Maine

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ!

INDELIAM APDRAUSTI IKI \$10,000.00
Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvais mėnesiniais atmokėjimais

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sect'y LA 3-8248

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak. Trečiadieniais uždaryta

Beat the Rush Enroll Now!!! CAMP ST. MICHAEL

CATHOLIC CAMP FOR YOUR SON ON BEAUTIFUL FISH LAKE — 2 WEEKS FOR \$75.00
Hancock, Wisconsin — 4 hours from Chicago

Camping Season June 25th to August 19th

Rush this coupon to us for exciting camp brochure
Camp Director — Salvatorian Seminary St. Nazianz, Wisconsin (for boys 7-15)
Name _____
Address _____ Phone _____
City _____ Zone _____ State _____
Two week minimum

RABINDRANATH TAGORE

Žmoniškumo dainiaus 100 m. sukaktis

DR. A. ŠESPLAUKIS, New York, N. Y.

Šių metų gegužės 6 suėjo lygiai šimtas metų, kai buvo gimęs Rabindranath Tagore, žymiausias ir plačiausiai pasaulyje žinomas indų poetas. Šių metų rugpjūčio 7 sueis lygiai dvidešimt metų nuo jo mirties.

Tagore lietuviškai

Iš gausaus literatūrinio Tagorės lobyno kai kas savo metu buvo ir lietuviškai išversta. Pirmiausia K. Vairas buvo išvertęs bene svarbiausią Tagorės lyrinį kūrinį "Gitanžali" (1924), bet daugiau jo lyrikos, berods, nebuvo atskirai išversta. Tagorės "Dramas" buvo išvertęs J. Pronskus, o J. Jablonskis, jr., romaną "Namur ir pasauli" (šalia "Gitanžali", šis veikalas paties Tagorės ir anglų kalbą versta, dėl to vertėjai jį juos žiūrėjo kaip į bengalių kalbos originalus).

Vėliau dar eilę Tagorės veikalų buvo išvertę uolūs vertėjas J. Kazėnas (Alkani akmenys, Išsipildymo naktis, Laivo sudužimas, Sanyasi arba asketas, Nacionalizmas). Tagorės apysakų dar buvo vertęs N. Grigas.

Iš tiesų, tai buvo metas (1924—37), kai pas mus Tagore buvo susižavėta taip, kaip Vakaruose jau daug anksčiau, jau apie pirmąjį Pasaulinį karą ar tuoj

po jo, kai Tagore 1913 gavo Nobelio premiją už tą patį "Gitanžali", kur tiek daug nuširdaus religinio jausmo, žinoma, ne konvenciskai, bet poetiškai išgyvento, o kartu ir to naivaus paprastumo, kuris kartais primena sentencinį dienoraščio stilų.

Nobelio laureatas

Jei ne anglų kalba, Tagore vargiai būtų iškilęs. Dar 1911, lankydamasis Londone, jis atsivertė savo paties versta eiles, kurios pateko ir į W. B. Yeats rankas. "Gitanžali" (Aukos giesmės) Yeats įžiūrėjo nekasdieninio misticizmo, o kartu ir tarptautinį žmoniškumą keliančių motyvų ir rinkinių pats parašė įžangą. Veikalas su ta svarbia atestacija jau buvo pakeliui į Nobelio premiją.

Ta pačią vaga toliau tekėjo ir kita Tagorės poezija: Sodininkas, Vaisių rinkimas, Pavasario ciklas, Aukso laivas. Iškilę paukščiai ir kt. Šalia tikrai augstos poezijos čia rasi, kaip sako J. C. Gosh, plonybių, primenančių sveikinimo atviručių poeziją (Bengali literat., 1948, p. 170). Tai maloni, žavi poezija, bet kaip pats poetas sako vienam laiške iš Chicago draugui, "neišpirkta kaktos vėra kaitu" (Letters to a friend, p. 126).

Iš kitos pusės, tai reto muzikalumo, švelnaus, humaniško sentimentų, mistinė (gal kiek ir panteistinė), bet pilna natūralių gamtos vaizdų, devotinė ir kilni poezija. Pačioje originalinėje kalboje ji skamba gražiau kaip angliškose vertimuose. Tai liudija ir T. Maynard savo str. "Kalbu bardui" (Commonweal, t. 34, 1941, p. 462—5), kai 1921 buvo susitikęs su Tagore Chicagoj.

Žmoniškumo šaltiniai

Kilnumo bei žmoniškumo motyvų Tagore sėmėsi iš senovės indų religijos, iš Vedų, iš tų pačių šaltinių, kurie nebuvo svetimi ir mūsų Vydūno žmoniškumui. Kaip ir Vydūnas, Tagore rašo kaip rimtas dramos, kaip vaidybiniai kūriniai tėra geriausios jo komedijos.

Ta monistinė, vedanti Tagorės filosofija išreikšta ir jo filosofiniuose raštuose, kaip "Sadhanoj", kur dominuoja vienybė tarp gyvybės ir negyvybės, džiugus priėmimas gero ir blogo, dievybės reikšmės žmogui ir žmogaus kopimas į dievybę suintensyvinu gyvenimu. "Kokio dieviško gėrimo norėsi, mano Dieve, iš šitos pilnos mano gyvenimo taurės?" klausia poetas "Gitanžali" (LXV).

Gyvenimas, pagal "Sadhaną", yra nuolatinis tobulėjimas: blogis yra pakova į gerį (pagal šv. Tomy Akvinietį, blogis — gėrio trūkumas). Dėl to vietomis jaučiamas pranciškoniškas džiaugsmas dėl gyvenimo ir gamtos:

Šviesa, mano šviesa, pasauli
pripildanti šviesa akis
bučiuojanti šviesa, širdį saldinanti šviesa!
(Gitanžali, LVII).

Tai panašu į šviesos himną a la Shelley ar Yeats, nes ir pats Tagore buvo veikiamas europinės poezijos, o ypač prozos (anglų įtaka jo romanuose).

Kaip su senąja saulės religija surištas net pats Tagorės vardas — bengališkai jis skamba Ravindranath Thakur ir reiškia saulės sūnų (sanskrit. poetas emė ilgai vartoti.

Jaunosios lietuvių, programos pildytojos Motinos dienos minėjime, suruoštam Liet. Bendruomenės Chicagoje.

Thakur reiškia augštesnės kilmės). Suanglintą formą ir pats

Tagore apie Kristų

Visur ieškodamas žmoniškumo, siekdamas jo tarptautiniame bendravime, Tagore matė, į kokius pavojus eina žmonija, pamindama kilnųjį Kristaus mokslą. Štai jo žodžiai apie žmogaus Sūnų iš "Aukso laivo":

"Nuo savo amžino sosto Kristus ateina į žemę, kur, prieš amžius, karčioj mirties taurę išpylė savo nemirtingą gyvenimą už tuos, kurie atėjo į šaukimą, ir tuos, kur pasiliko nušaliai.

Jis apsidairo ir mato blogio ginklus, žeidžiančius Jo amžius.

Arogantiškos viny ir ietys, aštrūs, klastingi peiliai, scimitarai diplomatinės makštys šnypščia ir meta žiežirbas, kai galandami ant milžiniškų ratų.

Jis prispaudžia savo ranką prie širdies ir jaučia, kad ilgas Jo mirties momentas nepasibaigė. Ir žmogaus Sūnus šaukia agonijoj: "Mano Dieve, mano Dieve, kam mane apleidai?"

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Lietuvių kalba kariuomenės mokykloje.** Kalifornijoje, Monterejos pusiasalyje, yra garsi Kariuomenės Kalbų mokykla. Gegužės 19d., kariuomenės šventės proga, jau bene antrus metus iš eilės, plačiai visuomenei ji demonstravo savo darbą, metodus, pasiekimus. Buvo atidaryta laboratorija su visu tinklu magnetofonų, pastatytas uždaro grandies televizorius, iškelti įvairūs projekciniai aparatai, lempos, išstatyti vadovėliai, kartūnai, brėžiniai, žemėlapių, vaizduoją įvairių ten dėsnių kalbų etnografinį bei politinį plėtojimąsi. Lietuvių kalbos skyrius savo klasėje turėjo pasikabinę puikų pulk. Andriaus Lietuvos žemėlapių ir pasidėjęs keletą lietuviškų knygų bei laikraščių. Bet keista, kad rusų kalbos skyrius savo žemėlapyje visus Pabaltijo kraštus vaizdavo be jokių žymių "priglaustus" prie Sovietų Rusijos ir dargi su LTSR sostine Kaunu, o ne Vilniumi. Kažin, toks rusų kalbos skyriaus "placiosios tėvynės vienalytiškumo" vaizdavimas ar neklaidina to skyriaus studentų ir ar tai ne-

sikerta su JAV kvalifikuojamų politinių Pabaltijo kraštų statusu. Rusų skyriaus vedėjui tą turėtų padėti suprasti ir tas faktas, kad mokykloje per šią šventę greta kitų valstybių vėliavų plevėsavo lietuviškoji trispalvė, o ne sovietinė vėliava.

Mokytojus, aukštųjų mokyklų studentus, besiruošiančius mokytojo darbui, labiausiai domino pats darbas klasėje. Dėstoma bene 30 kalbų. Vienoje klasėje jau bebaigia kursą studentai vedė diskusijas, kiti tik pradeda studentai buvo mokomi tarties įvairiausių keistu raštaženklių, kaip persų, arabų, japonų ir kitų oriento kalbų.

Lietuvių kalbos klasė turėjo karinės terminologijos pamoką. Studentai dar tik 19-tą savaitę mokykloje (taip bent buvo pažymėta skelbime ant durų) jau atrodė gerai aprinti, gyvai energingai tarė nesudėtingus sakinelius. Tik pats mokytojas (Mr. Gričius), matyt dar švietos rusų kalbos skyriaus "placiosios tėvynės vienalytiškumo" bendras įspūdis, kad ta didžiulė įvairiaspalvė mokykla kūrybiškai verda, stiepiasi, vysta.

CRANE
SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%
NEŠA INVESTAVIMO SĄSKAITOS
Mokami nuo vasario 1 d., 1960
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.
VALANDOS:
PIRMAD. IR KETV. 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p. p.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta.

tydama moderniškiausius dėsnių metodus ir kad kraštas tiesia kelius plačiam bendradarbiavimui su įvairiomis tautomis. Džiugu, kad ir lietuvių kalba čia turi savo vietą. (Jd.)

• **Lietuva senosios Europos grafikoje** — šia tema paroda gegužės 27 d. 6 val. vakaro bus atidaryta Jaunimo centre, 5620 So. Claremont Ave, Chicagoje. Bus išstatyta 54 eksponatai — grafikos lapai, originalai nuo XV iki XIX amžiaus, pradedant H. Schedelio kronika iš 1493 m. ir baigiant Napoleono žygių aprašymu. Tai daugumoj žemėlapių ar miestų vaizdai iš geografiškai istoriškų veikalų. Is-toriniu atžvilgiu įdomiausias objektas gal bus kunigaikščio Mikalojaus Radvilos Lietuvos žemėlapis. Taipgi įdomūs Brauno ir Hogenbergo Vilniaus miesto vaizdai iš XVI šimt. ir kelios vėlesnės imitacijos.

Šios rūšies medžiagos rinkimą dr. P. Reklaitis yra pamėgęs ir vykdo nuo 1944 metų; dabar dalį jos iš Europos atsi-vežė į JAV. Medžiaga rinkta Vokietijos, Prancūzijos, Italijos antikvaruose. Tos rūšies parodas Baltijos draugija ruošė keliose vietose Vokietijoje, o dabar atgabenta į Chicago. Rudenį vėl bus rodoma Vokietijoje. Šioi srity dr. Reklaičiui geru

talkininku buvo Latvijos vokie-tis Otto Bong, kuris turi daug medžiagos apie Baltijos kraš-tus ir apie Lietuvą.

• **Antano Tulio novelių rinkinys "Tūzų klubas"** išėjo iš spaudos. Išleido Terra. Autorius sugeba pinti intriguojančią fabulą ir gyvus dialogus. Deja, autorius daugelyje vietų vulgarus, nebepaisydamas nei etikos, nei estetikos. Nerodo deramo respekto nei religijai, rašydamas ir apie tokius dalykus, kurių nežino (pvz. būk, parapijos pikniko kunigai ir vienuolės daro biznį, pardavinėdami relikvijas). Vietomis kūrinio nuotai-kaus primena prieš I Pasaulinį karą lietuvių spaudoje besireiškiantį stilių.

Galimas dalykas, kad eilė tų aprašymų yra gyvenimiški, bet, anot vieno amerikiečių kritiko, — ir srutų duobės yra gyvenimiškos, o mes jas vistiek uždengiame.

• **Alfredas Jonas Jakštas** paskirtas Chicagos Meno institu-to konservatoriumi vieton pasitraukusio Louis Pomerantz. A. Jakštas pradės eiti tas pareigas nuo rugsėjo 1 dienos.

SOPHIE BARGUS RADIO SEIMOS PROGRAMOS

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Šeštadienis ir sekmadienis 8:30—9:30 val. ryto. Vakarųskos pirmad. 7 val. vak.
Anglų kalba: kasdien nuo antradienio iki penktadienio 7-7:30 val. vakaro.

VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA 1490 kil. AM ir 102.7 meg. FM

Tel. HEmlock 4-2413
1159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

MOVING

A. BENTULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Tel. RE 7-7083

Planingas taupymas visada moka gerus DIVIDENDUS!!

Nuo 1905 metų, tai yra, nuo pirmos įsikūrimo dienos,

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

nuolat išmokėjo aukštus nuosimčius savo taupytojams

4 1/4%

Metinis dividendas už santaupas visose sąskaitose!

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN

Mutual

Federal Savings
and Loan Association
Chartered and Supervised
by the U. S. Government

2202 West Cermak Road, Chicago 8, Illinois

Phone: Virginia: 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

GERIAUSIOS ATOSTOGOS

UNION PIER vietovėje pas JUOŽĄ ir PETRĘ KINDERIUS
erdvioje ir jaukioje jų vasarvietėje
RAMBYNAS
(Buv. Gordon Beach Hotel)

Puikūs smėlėtas plažas. Vėsios Michigano bangos. Pavėsingi sodai. Ramios poilsio aikštės. Patogūs ir puošnūs kambariai. Gardus ir sotas maistas. Lietuviškas svetingumas. Prašome nepavėluoti. Užsisakykite vietas iš anksto telefonu — Union Pier, Lakeside 8241.. Kviečiame visus į atidarymą — gegužės 27 d.

Chicagoje HEmlock 4-1810.

AMERICAN FURNITURE MART

PAVYZDINIAI BALDAI LENGVAIS ISMOKEJIMAIS

Matrasas su spyruoklėmis ir spyruoklių dėžė \$39.95
3 dalių sudedamas parior setas: 2 galiniai staliukai, 2 stalo lempos, cocktail stalas, paveikslas ir kilimėlis. \$229.95
11 dalių miegamojo baldai: komoda, svintos, matrasai, 2 pagalvės, 2 Vanity lempos, 2 paveikslai, tik už \$149.95
Specialus TV setas \$139.95

GERIAUSIOJI KRAUTUVĖ PIGIAI BALDUS PIKTI

Turime iš Vokietijos importuotų Stereo HI FI,

Fonografų ir įvairių radijo kombinacijų ir kitokių baldų

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atidara pirmad. ir ketvirt. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais atidara nuo 11:00 iki 5 val. vak.

DAINA CO
Sav. inž. A. Semėnas
PARDAVIMAS - TAISYMAS
3321 S. Halsted St. - CL4-5665
Atid. 9-6 pirm. ketv. 9-9. Sekm. užd.

Pristatome Visokių Rūšių
STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMIU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.

Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai

Rastinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto. iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos Patarnavimas

Telef. REpublic 7-5803

Visų rūšių apšildymo sistemos įvedimas, perdėbimas ir pataisymas

Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street

Tel. PROspect 6-7960

Komp. L. Šimutis, jr., — naujas daktaras

Red. L. Šimučio vyresnysis sūnus Leonardas
gauna filosofijos doktoratą

Manydami, kad tėvas apie sūnų gali suteikti tiksliausias žinias, kreipėmės į red. Leonardą Šimutį, kad jis mus painformuotų apie savo sūnų Leonardą, kuris sekmadienį, gegužės 28 d., gauna filosofijos daktaro diplomą. Naujasis daktaras ketvertą vasarų lankė Ottavos universitetą Kanadoje, parašė savo pasirinktą ir šio universiteto fakulteto priimtą disertaciją, ją apgynė ir rytoj, gegužės 28 d. vakare mano suspėti lėktuvu sugrįžti į jo tėvui surengtas pagerbtuves.

— Pasakykite, kokį mokslo klausimą Jūsų sūnus gvildena savo disertacijoje?

— Būdamas mokytojas ir profesoriaudamas Chicagos Mokytojų kolegijoje, įsiai jautė reikalingą pagilinti savo žinias ir geriau susipažinti su pedagogika ir metodika aukštesiose JAV ir Kanados mokyklose. Perskaitęs daug literatūros šioje mokslo srityje, iš klausęs paskaitų, surado, kad sau, ir iš viso mokytojams galės daugiau pasitarnauti, pasirinkdamas susipažinti ir supažindinti kitus su James L. Mursell, plačiai žinomu muzikos pedagogu ir daugelio knygų taisyklėmis autorium. Disertacija yra pavadinta "James Lockhart Mursell as Music Educator".

— Kodėl Jūsų sūnus pasirinko Kanados universitetą? Ar jis nebūtų to paties pasiekęs Chicagos ar kituose JAV universitetuose?

— Į šį klausimą, žinoma, jis pats galėtų tiksliau atsakyti. Kiek man yra žinoma, savo laiku jis norėjo vykti Europon, kad tęstų savo pasirinktos srities studijas. Bet laikas ir lėšos sulaukė. Pasirinko Kanados universitetą, kad bent artimiausio kaimyninio, bet vis tik užsienio, krašto mokslo įstaigas

lankyty, su jų mokymo metodais susipažintų, nes juose yra gana daug ir europinės atmosferos.

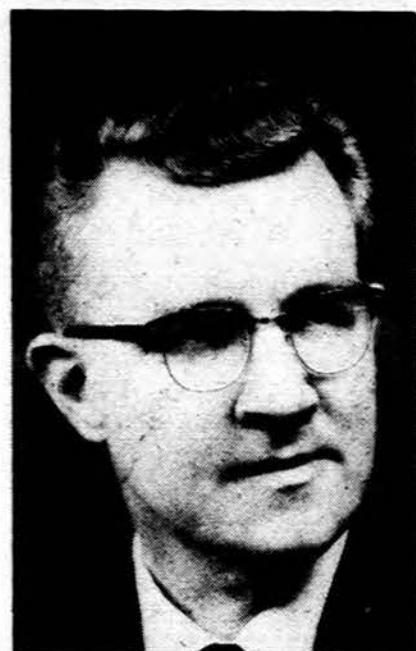
— Kokius kitus mokslo laipsnius Jūsų sūnus yra įgijęs?

— De Paul Universitete Chicagijoje 1942 m., išėjęs humanitarinius ir tuo pačiu kartu muzikos mokslus, gavo bakalaurato laipsnį. Grįžęs iš karinės aviacijos 1946 m. ir vėl įstojo į tą patį De Paul universitetą ir 1949 m., parašęs mokslo darbą apie lietuvių muzikos charakterį ir lietuvių liaudies dainas, įgijo magistro laipsnį. Be to, įsiai įtensyviai studijavo kompoziciją su profesorium ir kompozitorium dr. Leon Stein. Šias studijas Leonardas tęsė iki 1951 metų.

Pradžios mokyklą baigė Chicagijoje (Šv. Marijos Gimimo par. mok., Marquette Parke). Vidurinį mokslo išėjo Marianopolio kolegijoje, Thompson, Conn. Pažymėtina, kad tą pačią aukštesniąją mokyklą šiemet baigia ir jo sūnus, taip pat Leonardas. Besimokydamas Marianopolio, jis neapleido ir muzikos pedagogu ir daugelio knygų taisyklėmis autorium. Disertacija yra pavadinta "James Lockhart Mursell as Music Educator".

— Idomu, kodėl Jūsų Leonardas pasirinko muzikos studijas?

— Kai įsiai baigė aukštesniąją mokyklą, aš rimtai siūliau jam studijuoti inžineriją, nes man atrodė, kad jis turi "inžinerinių" gabumų. Tačiau jis man atkrito: "Tėveli, aš iš muzikos norėsiu duonėlę valgyti". Nebesipriešinau. Tada nuėjome abudu pas Chicagos miesto švietimo departamento direktorių p. Johnsoną pasiteirauti, kaip pasiekti muzikos mokytojo laipsnį ir kaip įeiti į valdžios mokyklų sistemą mokytojauti? Patarta sūniui įeiti universiteto mokslo ir toliau mokytis muzikos. Tuo keliu įsiai ir pasuko.

Dr. Leonardas J. Šimutis

Noriu priminti, kad visi mūsų vaikai buvo muzikaliai ir mokėsi muzikos, tačiau tik vienas Leonardas panūdo aukotis išimtinai muzikai.

— Atrodo, kad Leonardas pasiekė savo tikslą visu pilnumu?

— Nuo 1951 iki 1956 m. įsiai buvo muzikos lektorium De Paul universitete. Nuo 1951 m. profesoriaujau Chicagos Mokytojų kolegijoje ir dirguoja gausią mišrų studentų chorą. Kelis metus dirgavo De La Salle ir Fenwick aukštesniųjų mokyklų chorams, vargonininkavo Indiana Harbor, Ind., ir Aušros Vartų, Chicagoje, lietuvių parapijose, taip pat Kristaus Karaliaus par., o šiuo metu vadovauja vyrų ir berniukų chorui didžioje Šv. Ritos parapijoje, kurioje vargonininkauja jo žmona Zita, taip pat 1942 m. baigusi De Paul universitetą muzikos bakalaurato laipsniu. Įsiai ketletą metų dirgavo ir Lietuvos Vyčių chorą Chicagijoje.

— Kokioje kitoje veikloje Jūsų sūnus dalyvauja?

— Priklauso Lietuvių Vargonininkų Sąjungai. 1949 ir 1950 m. buvo jos centrinis pirmininkas. 1949—1951 buvo "Muzikos Žinių" administratorius. Yra narys American Association of University Professors, Musical Educators National Conference, Chicago Federation of Music, American Musicological Society, American Musicological Society, Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje, L. Vyčių ir kitų.

— O kaip apie Leonardo kūrybą?

— Man, kaip laikraštininkui, džiugu, kad sūnus ir spaudoje reiškiasi. Yra davęs straipsnių muzikiniams klausimais "The Marian", "Muzikos Žinioms", "Musical Leader", "Draugui", "Chicago Schools Journal", "Lituanus", "Garsui" ir "Lietuvių Dienoms". Yra sukūręs stygų

ATSIMINIMŲ PLUOSTELIS

(Atkelta iš 3 pusl.)

dėjas Tananevičius ją meniškai (su ilgio puikia vinjete) dideliu tiražu išleido. Tada kur tik eidavai, ar salėse, ar namuose vis girdėjai tą "Meilės" dainą: "Kas rymo prie lango nakties tylumoj? Kas ašaras lieja karčiasias, Kas trokšta išgirsti kur nors tolimoj lakstingolos giesmes gaudžiasias?" ir t. t.

Betvarkant "Vyčio" pirmajam numeriui medžiagą, bėdą dant į formas p. Šimučio net du eilėraščius ("Į Darbą", "Meilė") ir jo intriguojančią scenai komediją "Kumutes" bei kitus raštus, pagalyvojau sau:

— Ne man, vaikiene, o tik tau talentingasai Leonardai redaktorium būti.

Taip ir atsitiko. Šiandien aš tik medicinos daktaras, ligoniu gyvybę stengiuosi išsaugoti; o L. Šimutis didis redaktorius visos lietuvių tautos gyvybę gelbsti.

"Vytis" gimė tuo metu, kai Didysis Pasaulinis karas Lietuvą nusiaubė. Ir "Vytis" reikalingas anuomet buvo energingiems, jauniems patriotams telkti, kad Lietuvą gelbėtų. Lietuvoje anuomet jau Vokietijos kaizerio kariuomenė viešpatavo ir gyventojus baisiai engė. O Amerika dar neutrali buvo, tad lietuviams buvo galima per Kopenhagą, per Stockholmą, per Šveicariją gauti šokių tokių žinių apie Lietuvos gyventojų vargus. Žinios būdavo graudžios. "Vytis", beveik kiekviename numeryje buvo rašoma:

— GELBEKIME TEVYNĘ. Lietuva žūsta! Mūsų nelaimingieji tėveliai, broliukai, sesutės ir draugai kenčia badą bei šaltį. Tėvynė šaukia! Vyčiai, nebūkite kurčiais Jos balsui!

Ir vyčiai šaukia! Dirbo, Lietuvą gelbėjo. Toks L. Šimutis kvartetą, stygų trio, "suitą" mažam orkestrui, baletą (paleistą Chicagoje 17-ą kartų), pianinui sonatą, pustuzinį solo dainų, kantatą "Bočių rauda" mišriam chorui, premijuotą dainą mišriam chorui "Į naują žygį", visą eilę kitų dainų mišriems vyrų ir moterų chorams.

— Gal dar ką apie naująjį filosofijos muzikos daktarą?

— Beje, jis yra gimęs 1920 m. gegužės 30 d. Brooklyne; N. Y. 1926 ir 1927 m. drauge su tėvais lankėsi Lietuvoje. Augina tris sūnus ir dukterį — Leonardą 17, Zitą Mariją 16 m., Praną 14 m. ir Robertą 8 m. Gyvena Evergreen Park nuosavuose namuose.

mokėjo jaunimą talkon suburti.

Kaleidoskopiskai jo darbuotė apžvelgiant

1917 m. Amerika paskelbė karą arogantiškai Vokietijai. Tuomet jau nutrūko visi ryšiai su okupuota Lietuva. Amerika triuškinio vokiečius. Rusijos caras abdikavo. Suomija paskelbė savo nepriklausomybę. Ir lietuviams blykstelėjo viltis Lietuvai Nepriklausomybę iškovoti. Tad visiems reikėjo pasistengti. Ir mieląjį vytyt Leonardą Šimutį didieji darbai su didžiomis kliūtimis laukė. To idealo ir pasiūlyto durtuotė čia tik dalinai, ir tik kaleidoskopiskai, tebus įmanoma apžvelgti.

1918 m. jis jau Brooklyne, N. Y., laikraštį "Garsą" redaguoja. Ten Leonardą šimtai patriotinių darbų iki ausų pardinio.

1918-III-13 d. Amerikos lietuvių visuotinė seime, New York, kur Lietuvai Nepriklausomybė buvo skelbiama ir reikalaujama, L. Šimutis — eilę sekcijų vadovavo, buvo pirmuoju to seimo sekretorium.

1918 m. gegužės mėn., jis kaip Amerikos lietuvių Tarybos narys, vykiu su delegacija lankėsi pas prez. Wilsoną, prašydamas Lietuvai nepriklausomybės.

1918-X-16 d., Leonardas vedė Amerikoje gimusią Šv. Kazimiero Akademiją baigusią gabia, grakščią, darbščią ir gerutę lietuvaitę Angelę Eva'daitę. Ji teikė daug palaimos Leonardui, nes buvo ištikimiausia: jo patriotinėje veikloje pagalbininkė ir tris patriotes sūnus — Leonardą Jr., Joną, ir Algį Raymondą, ir dukrą Rūtelę užaugino.

1918-1919 m. jis Tautos fondo sekretorius ir vajuos vedėjas. Prieš Kalėdas, 1918 m., jis išsiuntinėjo visoms Amerikos lietuvių organizacijoms kelis tikstančių laišku ir spaudintų maldavimų, kurio keltą ištraukų šiaip skambėjo:

— Mūsų motina Lietuva badą, priespaudą kenčia, sunkios vergijos režežius velka. Priešai mūsų tėvynę taip sunaikino, kad beliko tik brolių kraują sutaukyti griuvėsiai. Ji pati negali išsigelbėti, vergijos pančių numesti. Ji šaukia mūsų, lietuvių amerikiečių, kad mes ją gelbėtume. Jai laisvę grąžintume. Ateina Kalėdos. Susilaikykim nuo pirmo bereikalingų dovanų. Duokime tik Lietuvai dovaną. Duokime, nesigailėkime. Juk mums Lietuva yra brangi. Lai skiria Tamstą Draugija dovaną Lietuvai iš

kasos, lai visi nariai nuo savęs irgi duoda...

Taip gaudeno Šimutis savo laiškais visus vyčius, visus lietuvius. Jo geroji Angelė gelbėjo tuos laiškus plačiai išsiuntinėti. Ir plaukė lietuvių aukos Tautos fondu. Tik per vienus metus suplaukė per 350,000 dolerių. Jis pats ugningas prakalbas lietuvių minioms kalbėjo, o minios verkė jo žodžius girdėdamos ir krovė savo pinigėlius Tautos fondu. Tikiai per Šimučio prakalbas lietuvių suaukavo Lietuvos gelbėjimui per 100,000 dolerių. Tai taip dirbo mūsų patriotas Leonardas.

Lietuvai ištikimybės liudijimas

1919 m. poetas ir patriotas Šimutis, kaip Tautos fondo sekretorius, atspausdino menišką su dailininko Zmuidzinavičiaus kūriniu Lietuvai ištikimybės liudijimus, kuriuos duodavo stambesniems aukotojams. Liudijime buvo centrinė vieta aukoto vardui parašyti, o po jo pavardės buvo atspausdinti tokie poeto Šimučio žodžiai:

— Kada varge buvai, Tėvyne, įsiai nuo bado tave gynė. Užtai, kai būsi laisva — Priidengk jį savo vėliava, O Lietuvai!

Zemiau gi stambiom rėdėm Tautos fondas, atspauda ir sekretoriaus parašas. Kas tik tokį paliudijimą pamatydavo, ašarą nubraukdavo ir savo auką Tautos fundui siųsdavo.

1926 m. nuvyko Lietuvon. Ten jis buvo išrinktas atstovu į III-ji Lietuvos seimą krikščionių demokratų partijos saraše. Su visa šeima Lietuvoje būdamas, daug ir karčių valandų pergyveno, ir savo mažytę dukrelę Palangoje palaidojo...

"Draugo" redaktorius

1927 m. vėl atvyko į JAV. Čia tuoj buvo pakviestas užimti dienraščio "Draugo" vyriaus-

sojo redaktoriaus vietą. Jis tas pareigas ir iki šiol tebeina. Vyskupas Pr. Bučys vertino Leonardą ir jo pageidavo.

1930 m. buvo Vytauto Didžiojo metai. Kaip Vaižgantas-Timas pravedė Vytauto Didžiojo garbei eitynes ir minėjimus, taip čia Amerikoje mūsų Leonardas Šimutis suorganizavo milžiniškas eisenas ir iškilmingus minėjimus Vytauto Didžiojo garbei. Kai Chicagos politikieriai savo akimis pamatė dešimtis tūkstančių lietuvių išpildingose eitynėse, tai seilę varvino, plojo ir kai kuriems lietuviams "džiabus" davė... Toms iškilmėms, L. Šimučio ir gerb. kun. Albavičiaus pastangomis, buvo nukaldinti meniškai ir Chicagos lietuvių istorijai svarbūs Vytauto Didžiojo minėjimui medaliai.

Nuo 1932 m. jis ALRK Federacijos centro sekretorius.

1932—1933 m. buvo Dariaus-Girėno Skridimo Lietuvon Fondo globėjas ir jų ryžto nuosirdus rėmėjas. Didvyriams žuvus Soldino miške, nuo 1933—VII—26 d. iki 1935—VII—28 d., buvo Dariaus-Girėno Paminklo fondo globėjų narys.

(Nukelta į 7 psl.)

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM.	\$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUP., RAMBLER, BUICK	\$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON	\$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD	\$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC	\$19.95

Zemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulines stabdžių sistemos taisymas (cilindrai, vamzdeliai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais. Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sažiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

dovanos taupytojams

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU GEGUŽES IR
BIRŽELIO MĖN. DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MENESIAI
DUODAMOS VIS
NAUJOS DOVANOS

5 1/4% mokame už
ilgalaiškus
taupmenas!

JOSEPH F. GRIBASKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / B1 2-1397, TO 3-8131

INVENTORINIS ISPARDAVIMAS!

INVENTORINIAME ISPARDAVIME PIRKSITE
VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems; Lietuvai ir tolimajai Sibiri — už žemas kainas! Gavome specialią medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiųsti artimiesiems Lietuvon. Ypatingai yra atpiginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užvalaidoms, (Slip covers) — baldų užvalkalams ir (Upholstery) baldų apmušalams.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusio paltų.

Automobilius galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje

taupyk

MIDLAND

INSURED

Isteigta 1914 m.

Savings

BENDROVĖJE

Kapitalas \$7.000.000,00

4040 Archer Ave., Chicago 32, Ill.

August Saldukas, President

4 1/2%

ant visų
saskaitų

Kiekviena saskaita ligi \$10,000.00 apdrausta Federalinės Valdžios Įstaigoje

6061

INSURED

1961

Taupyk Stipriausioje
CHICAGOS TAUPYMO BENDROVĖJE!

4 1/4% Turtas \$80,000,000.00

Atsargos Fondas . . . \$7,500,000.00

Dividendas
mokamas visoms
santapoms

Justin Macklewich, Chairman of the Board
Justin Macklewich, Jr., President

FREE PARKING

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

TRILOGIJA

Madridas — Paryžius — Londonas

GEDIMINAS ANDRIUSIS, D. Britanija

Išsikraustęs Londono Viktorijos geležinio stotyje ir išstovėjęs gerą pusvalandį eilėje, laukdamas, kol apsnūdęs tarnautas priims bagažą apsaugon, pagaliau, išėjau gatvę, kur lijo...

Vaidzas nepadrąsina keleivio, namai suodini, varva už apykaklės, žmonės skuba kaip pasiutę, nuo jų neatsilieka ir taksiai. Išokau ryškiai raudoną autobusą (matyt, tokia spalva reikalinga orientuotis migloje), kuris mane išmetė Picadilly cirkle. Lietus buvo nustojęs lyti ir ši aikštė blizgėjo lyg Kalėdų eglutė, apšviesta spindulingu skelbimu. Aikštės viduryje kažkas panašus į fontaną, kurio laiptuose tupi baltadumbliai bei turistai, nors, mano apskaičiavimu, pastarųjų buvo dauguma. Besivaikščiojant po kaimynines gatves, namai atrodo papuoję ir be jokio charakterio, sakyti, šokėjai kaukių baliuje, kad paslėptų savo nuobodžią niekybę.

Mintys skrenda atgal į Paryžių ir Madridą, į Paryžių su medžiais apsidintomis alėjomis, su Haussman ir Champs Elysees, kur kiekvienas namas, kaip ir moteris, mėgina skirtis vienas nuo kito. Arba Madridas, kur namas nebūtų namas, jei jis neturėtų patio (ispānisko kiemo) ir balkono, iš kur kaimynai negalėtų vienas su kitu pasikalbėti apie orą, ar svarbiausia, apie politiką.

Kaip ten bebūtų, valkatiškas palinkimas nuvedė mane į Temzės pakrantę, kurios vandenys judėjo - krutėjo laivai ir laivukai. Štai ryškiai nudažyta valtis vežioja dar ryškiau apsirengusius turistus. Tenai dūmais besispaudydamos vilkikas, pakyla Tower tiltas praleisti laivus, jų tarpe matyti viso pasaulio vėliavos. Kitoj pusėj atsiskiria nuo krantinės ir išplaukia į Paryžių, drauge su mano mintimis, nusinešdamas svajones į Seną, kurios švarūs vandenys teka po Paryžiaus tiltais, kur vanduo nėra užterštas alyva, kaip kad Temzėje, kur Sena plaukia karališkai iki jūros, kartu nešdama tenlink begalybę baidokų, be kurių ši upė nebūtų ši upė.

Senos krantai apžėlę kaštanais, o Temzės — sandėliais. Abidvi upės yra tiek panašios, kad pakeliui į jūrą mato garsiausius savo miestų pastatus bei paminklus. Temzė mato Big Ben, Westminster Abbey, St. Paul's, The Tower, net ir barą, kur Charles Dickens gerdavo savo kasdieninę kvortą alaus.

Sena savo kelyje mato Notre Dame, Louvre, Concorde aikštę, Eifelio bokštą ir Arc de Triomphe. Kiek šios senosios upės matė istorinių įvykių, žudyti, revoliucijų?..

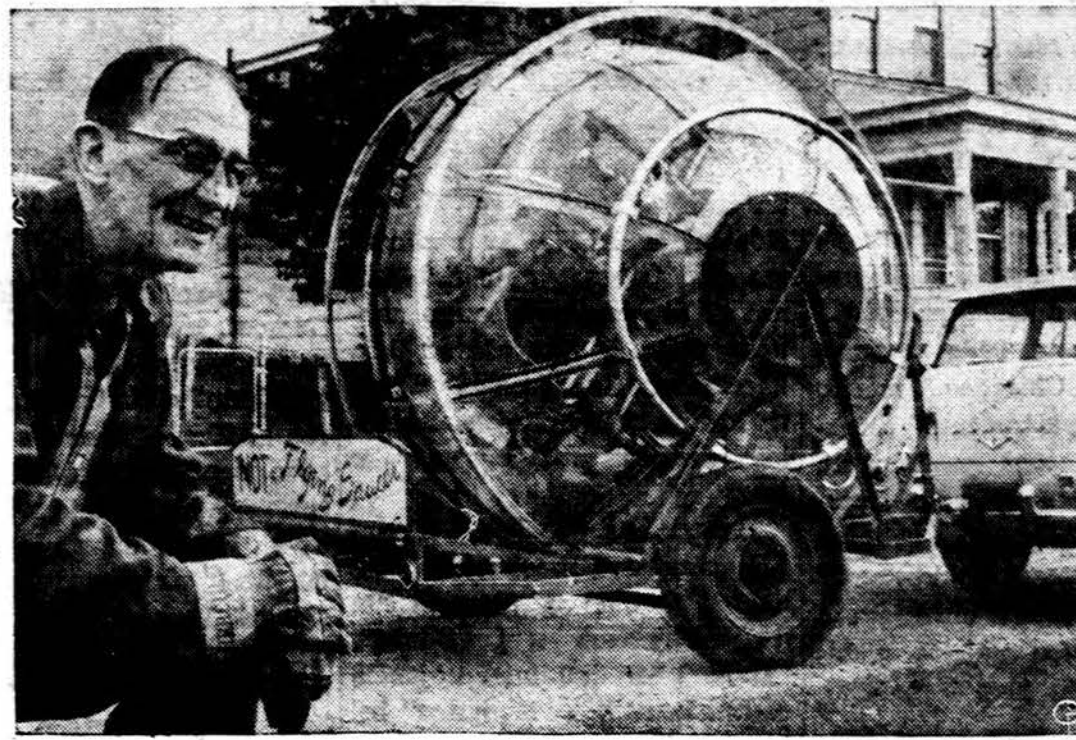
— Ar neturėtum kuo pridėti cigarečių? — pažadina iš sąjonų šiurpus londoniško balso, kurio savininku pasirodė esąs nežmoniškai susiraukšlėjęs jūrininkas.

Vieną atsitiktinai gražesnio sekmadienio popietę požeminiu atiedu į Hyde Parką pasivaikščiojau. Pasirodė, panašiai ir mane galvojo, tur būt, pusė Londono piliečių, santūriai klegančių arba besiklausiančių orkestro muzikos. Tarp kitų margų užsiėmimų šiame parke galima žuvalų kepinti saulėje (jei ji kada teikiąsi pasirodyti), gert viską kavinėje, pravedinti plaučius viešą prakalbą ant muilo dėžės arba pavadžioti gryname ore savo geriausią draugą — šunį. Kalbant apie šunis, reikia pabrėžti, jog Londone, kaip žmonės, taip ir šunys skirstosi į dženelmanus ir valkatas. Savo šeimininkų vedžijami dženelmanai ir palaidi valkatos, kurie kelia koją nesirinkinai, kai tuo tarpu kilmingieji tai daro tikta geresniame miesto rajone ir ne prie bet kokio stulpo, skirtumas tik tas, kad anglosaksinių šunų bendruomenėje nėra aukštesniojo ir žemesniojo luomo.

Nors ir anglai nepasizymi originalių idėjų turtingumu, tačiau Hyde Parke bando šią nuomonę sugriauti pamokslininkai, juodi, šokoladiniai, geltoni, o kartais ir balti; pastaroju "vėjo pasikeitimo" metu viešpatauja juoda spalva... Čia svarstomas metodizmas, nudizmas, antikomunizmas, antibombizmas, hinduizmas, antikoekzistencializmas, afrika afrikaizmas, biligrahajizmas, — ir sakyk po to, kad anglai neturi idėjų!

Palaidą užsienietį sekmadienio tingi nuotaika stumdo seniai išmuštomis vietomis. Štai, Buckinghamo rūmai, kur kepurėti kareiviai saugo karalienę nuo turistų; štai, Trafalgaro aikštė, iš kur kiekvienas keleivis nori parsivežti namo įrodyti, jog čia buvęs su karveliais ant rankų, galvos ir kur beilpsta, duodamas gerai uždirbti labai paslaugiams fotografams, ant kurių meniškų nuotraukų net nereikalingas parašas: atėjau, pamačiau, nugalėjau!

Vakarop telkiasi eilutės londoniečių prie kinų teatrų bei naktinių klubų. Dar nespėjus

Itaisas "eiti" virš vandens, pagamintas Wayne Wilsono, 60 m. amžiaus. Tai plastinis kamuolys, kurį minant viduje, jis rieda pirmyn. Šiuo itaisu Wilsonas ruošiasi Colorado upe praplaukti Grand Canyon. Jis tikisi būti pirmasis, kuris "perėjo" Grand Canyon rėvas.

susidaryti žmonių uodegėlei, vės paveikslą kelias dienas nesisuktės dailininkas. Dar ten toliau du anglai, pametę savo įgimtą drovumą, užkimusiai dainuoja rokenrolines melodijas. Knygų būdelės, tęsiasi iki pat tilto prieš Notre Dame katedrą, kurios bokštai užstoja mums horizontą. Štai, čigonas pranašauja praeiviams ateitį, sako laimingus loterijos numerius. Kur tik pažvelgsi, paryžiečiai išsišpylę į vaikštynes, slenka jų tarpe bytininkai, ekzistencialistai, tipai lyg iš teatro scenos nulipę, nespėję nusiimti grimmo.

Pavargęs nuo spalvingų vaizdų, keleivis randa prieglaudą kavinėje, bet čia jam suteikiamos patogiausios sąlygos stebėti margą praeivių skruzdėlyni Senos pakrantėse. Saulei nusileidus, Concorde aikštėje, sekmadienio popietę Paryžiuje. Einam pėsti nuo Louvro link Carousell tilto, čia pat tave pasitinka margs būdelės su knygom, paveikslais, statulėlėmis. Publika lyg kieme besikrapštas vištytas lesioja knygas, litografijas. Netoliese senas, barzdotas paryžietis suka iš peties katarinką. Ties juo su gogenišku įkvėpimu piešia gat-

Champs Elysees vienas didelis potvynis šviesų, kurių vandenynė kyla lyg vienas pastovus dydis — Triumfo arka. Šviesraščiai kviečia ne šaldytuvus pirkti, bet užeit į kinus, teatrus, operas, kabaretus. Muzika lieja iš visų kampų, praeivių srovė nesustabdoma, begalinė, taip bus iki antros ryto, ir dar vėliau, nes dar liko daug nepakalbėtų temų, daug neišsakytų meilės žodžių...

Trečias mūsų trilogijos dalyvis madridietis po pietų, kur daugiau alyvos, negu pietų, keliauja į artimiausią kavinę. Tenai jau ir taip skystus pietus dar kartą nuplauja juoda kava, o po to su draugais eina į futbolą arba bulių rungtynes. Čia jis gauna gerą progą pamankštinti plaučius, berėkdamas valio arba šalin, žiūrint, kaip dir-

ba toreadorai. Vargšas matedoras, jeigu jisai per tris lemiamuosius puolimus negali paguldėti žemėn buliaus! Tuomet erdvė tarp žiūrovų ir kovotojų prisipildo bonkų, lazdy, žiebtuvėlių, batų, skrybėlių, na, ir kas tik būtų ne taip reikalinga palaikyti gyvybę. Jeigu ne carabinieri su piktai šautuvais, tai madridietis turėtų pilną malonumą nevykusį toreadorą pamokyti. Futbolo aikštėje, atrodo, tik viena stadijono pusė užimta. Visi perka bilietus saulės pusėje, nes tai kaštuoja per pusę pigiau, negu šešėlyje, tad čia niekas ir nesėdi. Po visų tų sekmadieninių malonumų madridietis greitomis dar užsuka į kavinę nuplauti savo malonius ar nemalonus dienos išpūčius, paskui stoja į žmonos akivaizdą, apie dešimtą nakties seimą į teatrą arba šokių arba fiestą. Gal čia ir anglų sistema būtų geresnė, bet ispanas ant rytojaus, už niekniekius išgėręs šalto, raudono, gaivinančio vyno, vėl galvoja, kad jo gyvenimo būdas yra geriausias visame pasaulyje.

BENDRAS APDRAUDIMAS

Automobilių, ligoninės, buvimo, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt.

E. A. KLINE

414 Granville
BELLWOOD 20, ILL.
Tel. Linden 4-6104

JŲS GALITE PASITIKETI DAKTARO PARASYTĄ RECEPTĄ TIKSLIU ISPILDYMU, KAI KREIPIATES Į MŪSŲ VAISTINĘ.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sekmingai veikia. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums daktaro parašytą receptą ir įsitikinti, kad mūsų vaistai švieži, kainos labai prieinamos.

DARGIS Drug Store

CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacist

2425 W. Marquette
Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlack 4-6050

VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. v. iki 9 val. vak.
Šeštadienį 9:30 v. v. iki 6 v. v.
Tęst. ir sekmd. uždaryta.

Pasigėrėkite

Bavaria St. Pauli

Importuotu

Vokišku šviesiu alumi

CENTRAL PARCEL SERVICE

dabar turi skyrių

2618 WEST 63rd STREET

(Tahman Ave. Kampas)

Tel.: WA 5-2466

Atvykite ir pasitarkite su administratorium BALIU VITKUM

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio 11:00—7:00; šeštadieniais 9:00—5:00.

PATOGI VIETA AUTOMOBILIAMS

Pagrindinis ofisas:

220 SOUTH STATE STREET

Tel.: WA 2-9354

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio 9:00—5:00; šeštadieniais 9:00—3:00.

Vienodai pūkus patarnavimas abiejose ofisuose siunčiant siuntinius į Lietuvą.

PINIGAI SIUNČIAM I LIETUVĄ

oro paštu—bet kokioje sumoje iki \$300 tik už

\$1.65

Kadangi senus rūbus ir kai kuriuos maisto produktus negalima siųsti į Lietuvą, daug kas dabar siunčia tik pinigus—per

Amalgamated Bank

International Dept.

111 SO. DEARBORN ST.

Tel. FRanklin 2-4100

Chicago, Ill.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YArds 7-0525

(Virš 40 metų Bridgeporte)

Naujausio stiliaus batai visai šeimai

3335 So. Halsted St., Chicago

Atdara: kasdien nuo 9 val. r. iki 6 v. vak. Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 v. r. iki 9 val. vak.

Telef. LA 3-5586

Eugenia's Beauty Salon

2652 West 47th St., Chicago 32, Ill.

Moterų grožio salone atliekama įvairūs šios srities darbai pagal paskutines mado šukuosenas bei stilių. Naujausi metodai plaukų dažyme, kirpime bei lengvų pusmetinai ir kt.

Valandos kasdien nuo 9 r. iki 6 v. vak. Vėliau pagal susitarimą. Pirmadieniais uždaryta.

Sav. Eug. Žygieinė

PABANDYKITE KARTĄ IR JŲS LIKSITE MŪSŲ KLIENTAIS!

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th St. Chicago 23, Ill.
Tel. CR 7-2126

Mes kalbame ir rašome lietuviškai.
Esame skubiausia ir pigiausia įmonė. Siuntimas 100% garantuotas.
Siunčiame Jums siuntinio gavėjo pakvitavimą.
Sandėlyje, pas save, turime pigiausias kainomis: Didelį pasirinkimą angliškių bei kitokių vilonių medžiagų, šveicarų laikrodžių ir specialių batų Europoje gėvinių.
Maisto siuntiniai, akordeonai, suvamosios mašinos ir t.t., pas mus dabar yra pigiausiai siunčiamos. Siunčiame ir visus Jūsų atneštus siuntinius.
Reikalaukite mūsų naujausių katalogų.
Darbo val.: Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 iki 6 val. vak. Antradienį, trečiadienį, penktadienį, nuo 9 iki 6 val.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Laisniuota per Intourist)

SIŪSKITE SAVO GIMINEMS PAKETUS

I LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

SIŪSKITE PAKETUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583

Atdara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmdieniais nuo 9 iki 4 val. dieną

141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430

Arti subway — Tarp 6th ir 7th Aves.

Atdara kasdien 9—6; sekmdieniais 9—4.

21 Fifth Avenue, Youngstown 3, Ohio
Tel.: RI 3-0440

762 Springfield Ave. Irvington 11, N. J.
Tel. ESsex 2-4685

359 West Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel. ANDrew 8-5040

900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWer 1-1461

3216 Sunset Boulevard, LOS ANGELES 26, Calif.
2803 3rd AVE. (tarp 147 ir 148 St.) BRONX 53, N. Y.
217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA.

332 Fillmore Avenue, Hartford, Conn.
CHapel 6-4724

11339 Jos. Campau, Detroit 12, Michigan
Tel. TOWNsend 9-3980

332 Fillmore Avenue, Buffalo 6, N. Y.
Tel. TL 6-2974

632 W. Girard Avenue, Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878

2803 3rd AVE. (tarp 147 ir 148 St.) BRONX 53, N. Y. Tel. LUdlow 5-2624

217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstantams pasitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame į 48 valandas.

Adresatą pasiekia į 6—7 savaites oro paštu į 7—12 dienų.

Dabar galima rūbų siuntiniuose siųsti ir kavos pupelių, šokolado (plytelių) ir bonbonkės.

Mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų.

Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl mūto ir patarnavimo. Katalogas veltui.

HEmlack 6-1251

VICTOR'S HAIR STYLING

2442 West 63rd Street

Chicago 29, Illinois

Vėliausio stiliaus plaukų šukuosena, pusmetinis bei įvairus plaukų dažymas.

Pirmadienį uždaryta. Kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak. Ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 9 val. vak. Savininkai:

Nijolė ir Vytautas Kaveckai.

PASIRUOŠKITE ŠIŲ METŲ ATOSTOGOMS!

Šių metų atostogas planuokite jau dabar, kad galėtumėt turėti geresnį pasirinkimą ir lankytinų vietų ir lėktuvų ar laivų pasirinkimą.

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 S. Oakley Ave., Tel. YA 7-3278, Chicago 8, Ill.

sutvarko dokumentus, parūpina kelionę lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais, kaip keliauti Europoje taip ir planuoti atostogas P. Amerikoj, Kanadoj ar ir pačioj Amerikoj įvair. vietose.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

Gintaras Paryžiaus parodoj

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

Kopenhagos Valstybinis Muzejus Danijos Namų salėse Paryžiuje surengė parodą "Vikingai bei jų protėviai", kurioje pavaizduota, daugiausiai archeologiniais radiniais, Danijos bei Baltijos jūros baseino senovės, pradedant 10 000 metų prieš Kristaus gimimą ir baigiant 1 050 metais mūsų eros. Pradėta mezolitinio periodu, apimančiu laikotarpį iki 2,700 metų prieš mūsų erą. Po to, per neolitinių, bronzos, ankstyvojo geležies ir vėlyvojo geležies apimamas ypač vikingų veikimo laikas.

Tarp daugelio kitų eksponatų, toje parodoje buvo gana daug dirbinių iš gintaro, pirmo eilės neolitinio periodo skyriuje. Atskiri gabalai įvairiausio spalvio gintaro, karoliai, sagys, apyrankės!

Pati paroda verta didelės dėmesio. Vikingų seni šalmų, ypač su iaučiu ragais, ginklai labai priminė mūsų senovės karių aprangą. Bet labiausiai lietuviui, lankančiam tą parodą, įstrigo gintaras. Rudenį, kada pajūrio aukso spalvos smėlis pajūduoja, si jūra įgauna raudoną spalvą, kaip tik prasideda rinkimas "saulės akmenų" — gintaro! Kai rudens audros nąjudina jūros dugną ir palankus vėjas "gerai nukreipia bangą", pasitaikydavo, jog žveivis per vieną rytą surinkdavo net kelis kilogramus gintaro. Tais, 1956 m. vien tik dabar lenkų valdomame buk. Rytprūsių pajūryje, per porą dienų, buvo surinkta net kelios tonos gintaro! Baltijos jūra rudenį yra dosni gintaro, bet su viena sąlyga, kad rinkėjas gintaro rinkti ateitų dar prieš švintant! Jei rinkėjas nepasiskubina, pramiega, jūra vėl atgal pasiima visą tai, ką naktį buvo išmetusi.

Baltija nuo amžių išmeta į krantą gintarą. Iš čia plačiai yra pasklidusi nuomonė, jog toji jūra esanti vienintelė gintaro "kasykla"! Tačiau, tikrumoje, taip nėra, jau nekalbant apie į gintarą panašius suakmenėjusius sakus: rumenitą arba rumunų gintarą; kamforą — kvepiantį gintarą, randama Bavarijoje — eosmitą; neturintį savyje sieros Meksikos retiną ir tokią pat randamą gana plačiai Sacharos dykumose arba rytu bei pietų Azijos gintarą, kiek drumzliną burmitą. Juk ir pats Baltijos gintaras, suakmenėjęs, randamas ne vien tik pietiniame Baltijos jūros pakraistyje — Lietuvos, Vokietijos, Lenkijos, Danijos pajūryje, bet ir Europos kontinento viduryje, Narevo upės viršūnėje, kur prieš 100 metų veikė kolia 60 įmonių, besiverčiančių gintaro iškasimu. Savo sudėtimi tai buvo tas pats Baltijos gintaras.

Gintaras, kaip jau ir toji pat "Vikingų" paroda rodė, buvo žinomas giloje senovėje. Buvo rašyta ir pasakota, jog "ant okeano salų sakai nuo medžių nuteka, užtat jie ir vadinami succinum. Tie sakai, saulės šilumoje tirštėja, suakmenėja. Vieni jų yra raudonos spalvos ir šafranas, kiti liepsnos atspalvio. Gi kai nukrenta arti jūros, bangų yra nuvalomi ir krantuose pasirodo..."

Finikiečiai jau VIII amžiuje prieš Kristaus gimimą vertėsi gintaro prekyba. Apie tą prekybą Homeras mini "Odisejoje". Ekspedicijos gauti stebuklingi akmenį, "kuris nubaido piktąsias dvasias ir grąžina sveikatą", keliaudavo nuo Romos per Brennerio tarpukalnį link Jutlandijos arba per Moravos Vartus Kuršmarių link.

Gintaro pasisekimas ir patrauklumas rįsosi su prosenovių įsitikinimu, jog "tas akmuo tikrai nubaido piktąsias dvasias ir grąžina sveikatą". Gintaras, kaip stebuklingas vaistas, buvo jau žinomas vėlyvesniojo paleolito laikais. Viduramžių centrinės Azijos garsaus mediko Avicenna žodžiais "gintaras turįs galią pralinksminėti širdį, atitolinti kordiaką, sustiprinti dvasias". Archimedo laikų Egipto mediko Serapino teigimu "gintaras, pakabinatas ant skaudulio, padeda". Aristoteliškasis gintaro pavadinimas "elektron" susidarė iš dviejų žodžių: "tron" — priemonė arba būdas ir "elek" — ginti. Visą vartinę Europos viduramžių valdovų gintaro karoliaus ar pakabėklus nešiojo kaip amuletus, ginančius nuo susirgimo.

Senovės žmogui gintaras, it meteorio atlaužas, buvo kuo tai neišaiškinamu. Jį intriguavo, stebino "akmens" viduje matomi vaizdžiai. Intriguavo to "akmens" lengvumas, permatumas, ugnies spalva ir jojo čilumas. Neabejotina, jog nuo tada, kai buvo atrasta gintaro "magnetinė" savybė, kuria turi ir mažiausioji to stebuklingo "akmens" nuolauža, gintaras tapo it šventas.

Senos lietuvių gentys, apie kurias mūsų eros pirmųjų amžių Romos istorikas Tacitas rašė, jog jos turėjusios "glæsum", tą nuostabų "akmenį", kuris turis savyje tiek paslaptingų savybių, pačios apie gintarą yra sukūrusios gražiausius padavimus, legendas. Jiems gintaras, tai likučiai nuostabių rūmų, kuriuos Jūrų Gelmų valdovas buvo pastatęs savo dukrai Jūratei ir kuriuos žaibai suskaldė į skeveldras. Kai Jūratė prieš savo tėvo valią pamilo liekną Baltijos Jūros žveją Kestvį. Toji pilis, sako, buvusi milžinška, tad jūra per ilgus amžius vis nenatūraliai "išvalyti, iššluoti" savo dugno nuo tų Jūratės pilies skeveldrų!

Paslaptingasis gintaras nenustoja traukti dėmesį žmonių ir mūsų laikais, geras ir blogais "tikslais"! Kai kurių Pabaltijo archeologų teigimu, Baltijos jūra, "nelabai seniai", tai yra prieš "kokius" šešius tūkstančius metų, buvusi paprastu, deliu ežeru, kaip dabar yra Kaspijos ar Aralo "jūros". Vėlesnis Atlantido Vandenyno prasi-veržimas per Skagerraką bei Kattegatą iš to ežero padarė jūrą, drauge pakeliant jo vandens lygį ir užliejant daugelį pakrančio anų laikų sodybų.

Tų archeologų manymu, gintaras kaip tik galis duoti į tą "klausimą" atsakymą. Patvirtinimu tos hipotezės laikomi faktai, kad randama gintaro jau kadaise neabejotinai buvusio žmogaus rankose, nes jau apdirbtos Baltijos išmetama į paviršių tik dabar. Tiesa, tokių radinių nėra daug. Tiesa, tokių rastųjų gintaro gabalų ornamentika rodo, jog jie kadaise buvo jau naudojami kaip amuletai, papuošalai ir namų apyvokos dalys (verpimo ratelių). Jūros dugnas nelengvai atiduoda žmogui savo paslaptis, tačiau sugretinimas didesnio kiekio tokių radinių gal ir padės išaiškinti senų amžių Pabaltijo žmonių tragediją, kai jūra juos su visa manta staiga prarijo.

Gintaras šiandieną ir Europoje vertinamas brangiau nei si dabras.

— Prie kiekvieno lopšelio, kur šviesą pamato išganytojas — pasaulį išgančioji idėja, stovi ir jautis, kuris ramiai sau ēda. — H. Heine

Surendanti "lėktinė", kurią sukūrė A. V. Roe ir kuri išbandoma Maltono aerodrome Toronte, Ont. Stambus s' dabinis diskas, matomas dešinėje, su pilotu buvo pakilęs 50 pėdų nuo žemės ir išsilaikė 5 minutes.

Atsiminimų pluoštelis

(Atkelta iš 5 psl.)

Nuo 1934 m. iki šiol yra LRKSA centro pirmininkas.

1935 m. vyko Lietuvos dalyvauti Pasaulio Lietuvių kongrese, Kaune. Čia jis dažnai kongreso pirmininką p. Skipitį pavadavo. Čia jis patiekė daug praktiškų minčių, kaip gelbėti amerikiečius lietuvius nuo nutautėjimo, kaip paruošti jiems naujų vadų užimti susenusių ir mirstančių vietų ir t. t.

Washingtono įstaigose

Nuo 1940 m. iki šiol p. Šimutis yra Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomo komiteto pirmininkas. ALT delegacijoms vadovaudamas, lankėsi JAV prezidentūroje Washingtone ir Lietuvos laisvinimo reikalais kalbėjosi su prezidentu Rooseveltu 1940 m., su prez. Trumanu 1946, 1948, 1952 m., ir su prez. Eisenhoweriu 1953 m. Dėka tų ALT žygių, JAV nepripažino ir iki šiol nepripažįsta Sovietų okupacijos režimo. Lietuvių tautą vadov. Šimutį, taip kaip ir Stasį Piežą, asmeniškai pažinojo Chicago kardinolas Mundelein ir kardinolas Strich, daugelis JAV senatorių, kongresmanų ir kitų įtakingų žymesnybių. Tokios pažintys praveria L. Šimučiu daug durų ir padeda pavergtos Lietuvos laisvinimo pastangoms.

1943 m. buvo vienas iš BALFo organizatorių, g. 1943—1948 metų direktorius. Kadangi tuo pačiu sykiu L. Šimutis buvo ir ALRK Federacijos centro sekretorius, o ALRK prie The National Catholic Welfare Conference Washington, o to NCWC galva buvo Chicago kardinolas, tai nesunku buvo L. Šimučiu iš kardinolo išmaldauti, kad NCWC gelbėtų nelaimingus lietuvius tremtinius, skurstančius Vokietijoje ir Austrijoje. Tad visi lietuviai DP, atvykusieji į Ameriką NCWC protekcija, privalėtų žinoti ir neužmiršti, kaip tai atsitiko.

1945—XI—29, 30, XII—1, Chicagoje buvo suauktas didysis Amerikos lietuvių kongresas, Congress viešbutyje. Jam vadovavo L. Šimutis pakaitomis su kitų sričių vadais. Be kitų žymiųjų amerikiečių veikintojų, į šio kongreso vieną posėdį teikėsi ateiti Chicago kardinolas Samuel A. Strich, kuris savo šauonioje kalboje teikė daug vilčių lietuviams trokšiantiems Lietuvai laisvės.

Nesuprantamas...

Savųjų tarpe jis ne pranašas. Daugeliui L. Šimutis net nesuprantamas. Net ir man daug kas neaišku.

1937—II—16 Lietuvos valstybė suteikė L. Šimučiu augstąjį Gedimino III-jo laipsnio ordoną. Tad nesuprantu, kaip galėjo tautininkų režimas duoti ordoną tokiam užkietėjusiam krikdemui ir dargi net ateitininkų "Kęstučio" korp! nariui, kaip L. Šimutis.

1952—VI, Chicago kardinolas Strich iškilmingai įteikė L. Šimučiu iš Romos popiežiaus Pijaus XII atsiųstą ordoną "Fro Ecclesia et Pontifice". Tokie or-

dinai ne šimtam ir ne kasdienai duodami, ir ne už pinigų ar politinę jėgą pakuojami. Šimutis, tai ne Argentinos turtininkas, ir galingoji prezidentienė Peron, kuri ir laikraščius papirko, kad jos dorybes augtintų, ir pati asmeniškai pas popiežių važiuojo ir jokio ordono negavo... Gi L. Leonardas tūkstančių bažnyčių organizatorius, nes yra neturtingas. Tai ir nesuprantu, kaip galėjo toki šimutį bažnyčios valdovas pastebėti ir jį ordinu atžymėti...

Leonardas Šimutis yra bibliofilas. Pas jį didžiausios krūvos retų lietuviškų knygų, tiksliai vienos knygutės neturi — tai Banko santaupų knygutės. Jis yra poetas, dramaturgas, žurnalistas, organizatorius, kalbėtojas, diplomatas, editoriaūs rašytojas, organizacijų vadas, ir visad idealistas patriotas. Todėl tasai idealistas yra nesuprantamas praktikiems "patriotams", kaip toks Šimutis per 50 metų lietuvių tautai dirbęs, savo jaunystelę ir sveikatą Lietuvai atidavęs, sau palocių nepasistatė: ir tūkstantukų atsargai nesusikrovė. Deja, taip yra.

KRONIKA

• Lietuvos operos solistai — Jadvyga Vencevičaitė — Kutiene ir Aleksas Kutkus išvyko ilgon kelionėn po Europą. Abu solistai veteranai yra išgyvenę Amerikoje apie 10 metų ir, jausdamiesi nuostabiai stiprios sveikatos, pasiryžo aplankyti gimines Lenkijoje, ir vėliau pavažinėti po Vokietiją, Prancūziją ir Italiją, aplankyti žymiuosius miestus, jaunystės draugus ir vietas, kur skraidydavo atostogų laikais po sunkių atsakingų operos sezonų. Po pusmečio kelionių, abu du menininkai žada grįžti vėl į Chicago. Jadvyga Vencevičaitė ir Aleksas Kutkus yra buvę vieni iš kiliausiųjų Lietuvos operos solistų ir savo repertuare turėję beveik visų Lietuvoje statomų operų pagrindinius vaidmenis. Amerikoje Aleksas Kutkus yra parašęs savo operinės darbų prisiminimus "Dainininko dalia", kurie yra su dideliu dėmesiu visuomenės skaitomi.

• Edvardas Kubaitis, sūnus laikraštinių Edv. Kubaičio, bebaigęs Marianopolio Paruošiamąją mokyklą, pasižymi moksle, yra garbės sąrašė, yra vienas iš redaktorių mokyklos laikraščio "Golden Knight", taipgi yra prezidentas studentų Radijo klubo.

• Vokiečių dramos premija Vokiečių Gerhard Hauptmann premija buvo suteikta trims dramaturgams: Mattias Braun, Richard Hey ir Hermann Moers. Visi trys gavo po 5,000 DM. Premijavimui buvo prisiųsti 372 rankraščiai.

DIDŽIAUSIA IR MODERNISIAUSIA PAMINKLŲ DIRBUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas
Monuments
11849 So. Kedzie
Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.

Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką. Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718

Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

• Dail. Jono Tričio medyje graviruotų iliustracijų įsidėjo amerikiečių žurnalas "The Illustrator", plačiau aprašydamas mūsų dailininko darbus. Dail. Tričys paskutiniu metu daug ir sėkmingai dirba šioje srityje. Gilindamasis į šią meno šaką, Chicagos universitete yra išėjęs trijų mėnesių spaudos iliustravimo klasę. Dail. Tričys yra gimęs 1915 m. Liepojoje, Latvijoje.

• Laimėjo lietuvių orkestras. Geg. 22 d. Gimimo šv. P. Marrijos parapijos Chicagoje mokinių pučiamųjų instrumentų orkestras laimėjo pirmą vietą Chicago arkidecezijos pradinė mokyklų muzikiniame konkurse. Geg. 28 d. 2 val. p. p. šis orkestras duoda koncertą parapijos svetainėje. Muzikos mokytojas ir vedėjas yra C. Stefan. o moderatorė yra sesuo M. Thomas. Publika yra kviečiama pasiklausyti jaunų muzikantų.

• Teresė Mondeikaitė, muziko A. Mondeikos duktė, baigusi Rosary kolegiją ir tapusi maitinimo — dietos specialiste, dirba JAV Medicinos sąjungoje. Jai tenka būti parodoje ir dalyvauti medicinos suvažiavimuose. Paskutinių šešių savaitų laikotarpyje ji tokiu būdu tarnybos reikalais lankėsi Los Angeles, Miami, New Yorko miestuose bei Texas valstybėje. Praeitą savaitę lankėsi McCormick salėje, Chicagoje, suruoštoje vyresnio amžiaus žmonėms parodoje, maitinimosi — dietos skyriuje.

Naujas būdas išvalyti jūrų vandenį

General Electric išrado naują būdą išvalyti jūrų vandenį ir padaryti jį geriamu, ir tai atliekama pigiu būdu. Vanduo "išgaminamas", bet jo neverdant, o mažytėmis dulkelytėmis ištaškomas besisukančių ašmenų. Specialiai paruoštas filtrai su tūkstantinės colio dalies skylutėmis išskiria druską ir kitas priemaisias iš vandens. Iš kiekvieno 100 svarų jūrų vandens paruošiama 42 svarai geriamo vandens.

Vardų puokštė

Vietnamo pasiuntinys Anglijoje Ngo Dinh Luyen turi dešimt titulų, kurių vardai, lietuviškai išvertus, yra tokie: Vyšnios Pumpuras, Harmoninga Muzika, Nuostabūs Debesys, Skaistūs Daimantai, Jado Spalvos Orchidėja, Žibanti Vyšnia, Debesio Kregždė, Vyšnios Sakelė, Aušra, Auksinė Orchidėja.

Austrių žurnalistinė premija Valstybinė austrių premija už nepaprastus spaudos darbus jaunimui buvo paskirta dr. Seppui Kaefer, rašusiam straipsnius "Salzburger Nachrichten" laikrašty. Premijos dydis — 5,000 šilingų.

Vokiečių dramos premija Vokiečių Gerhard Hauptmann premija buvo suteikta trims dramaturgams: Mattias Braun, Richard Hey ir Hermann Moers. Visi trys gavo po 5,000 DM. Premijavimui buvo prisiųsti 372 rankraščiai.

Apie Nobelio laureatą Pire Taikos Nobelio premiją laimėjęs domininkonas tėv. Domininkas Pire susilaukia biografijos. E. P. Dutton leidykla pasiryžo išleisti Hugues Vehenne knygą "The Story of Father Dominique". Kaina \$450. Išleidimo data — balandžio mėnuo. \$10.

Gotikos katedrų statyba Viduramžių katedrų statyba studijuojama naujame leidinyje "The Construction of Gothic Cathedrals: A Study of Medieval Vault Erection". Autorius John Fitch, išleido Oxfordo univ., New Yorke, 344 pusl., dimo data — balandžio mėnuo. \$10.

GUZASKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET

Telef. PR 8-0833

PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON'S

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Petkus

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS

Paruošia gėles iš savo šildadaržių vestuvėms, krikštyms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laidotuvių, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

J. F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.TRYS MODERNIOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS G. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVENUE

Tel. OL 2-5245 arba TO 3-9687

Motery GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CLIFFSIDE 4-5665; VI 7-0618

Žodžiai iš tylos pasaulio

(Besitariant Kapinių Dienai, a. a. Antanui Kasakaičiui atminti)

MARIJA KASAKAITYTĖ, Chicago, Ill.

Nemune, mano Nemune, Tau dainuoju, Tave šlovinu, Tave garbinu!

Nemune, i Tave lietuvių širdis linksta ir siela veržiasi: nes Tu jautrus, mūsų tėvas, o mes ištikimi Tavo vaikai!

Nemune, mūsų vandenų karaliau, Tu toksai didis, galingas ir puikus. Tu kaip svajonė gražus, kaip miela, mylima mergelė!

Nemune, mano Nemune, Nemune numylėtasis, Tavo bangų ritmu lietuvių širdys plaka, krūtinės meile tvinsta. Tau ir seni, ir jauni himnus gieda, Tave šlovina!

Nes Tu (Nemunėli, ir Lietuva, mūsų tėvynė) brangi — tai viena!

Tie žodžiai apie Nemuną, pilni tėvynės ilgesio ir meilės, tai lyg testamentas, kurį parašė Antanas Kasakaitis paskutiniaisiais savo gyvenimo metais.

Gili meilė Lietuvai ir jos žmonėms, meilė visam, kas lietuviška, buvo jo viso ilgo gyvenimo kelrodė ir jo turinys.

Gražiosios Lietuvos praeities liudininkai vienas paskui kitą apleidžia mūs, nusinėdami su savimi didelį pergyvenimų ir atsiminimų lobyną.

Nemiršamas testamentas

Gyvenimo tempo vejami, neturime laiko su senais žmonėmis pabendrauti, išklausti jų. Tylos karalystė prigludžia juos, bet iš tos tylos išgirstam žodžius, kurie skamba garsiau, negu jiems gyviesiems esant. Jie spindi ir šildo mus, kaip saulės šviesa.

Gėlės, padėtos ant kapo, greit suvysta, bet palieka tai, kas amžina: tai žodžiai, atspindys jų minčių, jų nemiršamos būtybės dalis.

Mirusieji beldžiasi į mūsų širdis stipriau, kaip gyvieji, priminkime juos, nes tai vienintelė vieta, kur jie dar gali gyventi.

Kada paskutinį kartą pažvelgiau į tėvo veidą, kai amžinybės atspindys apšvietė jį. Jo veidas susindėjo visam savo grožy, didingam ir ramiam toks, koks jis buvo visą gyvenimą.

Vargano gyvenimo sūnus — didingas ir kilnus

Plačiųjų Lietuvos laikų vaikas, vargano gyvenimo sūnus, jis turėjo savyje didybę ir kilnumą. Niekad nenukrypo nuo savo didžio idealo — Lietuvos. Niekados nenusilenkė svetimiesiems dievams, nors didelę savo gyvenimo dalį išgyveno svetur.

Romantiška Lietuva turėjo jame savo užtarėją — ištikimą, nepalaužiamą.

Gyvenimo audros rovė aplinkui aukščiausius medžius, jis gi išdidžiai stovėjo, kaip ažuolas miško pakraštyje, nesvyruojantis, nepalaužiamas gyvenimo audroj.

Jis šaknis giliai buvo įleidęs į Lietuvos žemę, ir iš ten jis mėsi savo širdžiai maisto visą gyvenimą.

Ir ta gili tėvynės meilė, kuri darė jį visuomet jauną.

Dalis sielos pasauliui, kita — mylimai moteriai

Prisimena man anglų rašytojo žodžiai, kuriais jis dėkoja Dievui už tai, kad jam davė sielą, kurios vieną dalį jis pakuoja pasauliui, o kitą mylimai moteriai. Tėvo pasaulis buvo Lietuva. Ir tai didelei meilei jis sudėjo visą savo gyvenimą ant jos kapo.

Pernai, sėdint mums tarp rudens gėlių, jis dėstė man savo idėjų teoriją apie moteris ir gėles.

Mergaitės stovyklautojos, seselių (Nekaltai Prad. Šv. P. Marijos) globoje žygiuoja palei ežerą Dainavos stovykloje. Šios stovyklos naudai šį vakarą Marijos Aukšt. Mokyklos salėje ruošiamas Ciurlionio ansamblio koncertas.

"Moteris, kaip gėlė, kiekvienai turi savo spalvą ir kvapą..." Ir užbaigė žodžiais: "Gerbk moterį ir ji tave gerbs. Kiekvienas mano gyvenime laimėjimas buvo per moteris".

Moteris apie mūsų krašto didįjį darbuotoją

Sužinojus apie Ant. Kasakaitės mirtį, viena moterų, apie kurią jis man minėjo, pirmoji parašė iš Lietuvos:

"Už a. a. Antano, Tavo Tėvelio, vėlę pasimeldžiau iš atsiųstos maldelės. Vaisingas ir kūrybingas buvo jo gyvenimas. Dirbom drauge ir daug drauge praleidom laiką. Jo būdo bruožai buvo gražūs. Ramus, darbštus, įsitikinęs savo minčių ir pažiūrų teisingumu, ir ypač mylintis Lietuvą. Tai vienas mūsų krašto didžiųjų darbuotojų. Jam Lietuva buvo gražiausia,

mieliausia, teisingiausia šalis. Savo ilgą, sunkų gyvenimą užbaigė. Ilgas gyvenimas — tai našta".

Senatvės našta

Tą gyvenimo našta jis ypatingai pajuto, kada prieš 2 metus neteko gyvenimo draugės ir kada sulaukė 90 metų. Jis skaitė "Drauge" straipsnį "Ant. Kasakaitiui 90 metų" skaitė ir verkė Paskui paklausė manęs: "Ar žinai pasaką apie auksinę žuvėlę ir žveją? Tai, va, žmogui senatvei palieka tik sudužęs laivas, kaip tam žvejui".

Ir dar pridūrė:

— Gyvenimas tai bala, bet brisdamas per ją, žmogus neprivalo susipurvinti.

Brangiausias palikimas vaikams — geras vardas

...Jis pasitraukė iš gyvenimo

Motery teisės JAV

Didžiausios teisės, kokias tik moterys galėjo išskirti pasauliulyje, yra šiame krašte. Tačiau yra moterų, kurios mano, kad ir JAV moterys neturi lygių teisių su vyrais. Pagal daugelį moterų organizacijų pranešimus, atrodo tai esanti tikra tiesa. Knygoje yra ne 1,400 diskriminuojančių valstybių įstatymų, kurie padaro amerikietę moterį antros rūšies piliete.

Žinoma, viskas pareina, kurioje valstybėje gyvenama. Nevada moteris turi turėti vyresnę prekybą. Texas valstybėje ji turi turėti savo vyro sutikimą, jei ji nori parduoti klinojamą turimą. Moterys nori dabartinį kongresą palenkti priimti Lygių Teisių nuostatą, kuris panaikintų visus tuos įstatymus, varžančius moterų teises.

Lankai ir strėlės paplito Britanijoje

Vis daugiau ir daugiau britai, ypač moterys, grįžta prie sero leidimų, jei ji nori atidaryti noviško sporto — šaudymo su strėlėmis iš lanko, praneša anglų spaudo iš Londono. Moterys sako, kad tas sportas labai sveikas figūrai.

Britanijoje dabar yra 12,000 šaulių arba du kartus daugiau, negu jų kovojo didžiojoje 15 šimt. kovoje Agincourte, Prancūzijoje. 1945 m. buvo vos tik 10 šaulių klubų, dabar jų yra 500.

Pats sportas sumodernėjo. Nors apsirėdę žalia uniforma, kaip senovės šauliai turėjo, bet strėlės yra moderniškos iš aliuminijaus ar plieno, o lankai — plieno, su preciziniais nuotolio išmatavimais.

gyvenimą. Tačiau per paskutinius metus man buvo pasiūlyta bent 10 serijinių vaidinimų svarbiausios rolės ir aš atsisakiau nuo visų.

Jos atsisakymo priežastis — ji nenorinti vaidinti "kaubojų" filmuose ar kokią išsigimėlę. Esą, visos televizijoje moterys esančios absoliučiai tuščios. Jau po dviejų epizodų jai nusibosta būti šnekia, malonia ir visai kvaila.

— "Nes tu, Nemunėli, ir Lietuva, mūsų tėvynė brangi — tai viena".

Dėl vyrų Rūta pasisakė panašiai, ir jie serijiniuose vaidini-

Danutė Lipčiūtė

PER NAKTĮ, ŠALTĮ IR VIENATVĘ

Savais delnais, o Dieve, apgožęs neši lyg žvakės liepsną trapią per naktį, šaltį ir vienatvę!

Ir vėjai nučiuožė žemyn, lyg ramos saulei idienojus. Aplink tylą kurti ir žmonės nebyliai. Ir aš pati lyg gėstanti anglis prie Tavo kojų su sielvartu didžiu ir mišle neatsakoma apie žmogaus rytojų...

Tik neatvokk delnų, o mano Dieve, tik nešk mane lyg žvakės liepsną trapią per naktį, šaltį ir vienatvę!

Juokinga, o visticiek įstatymai

Richard Hyman praleido visą savo gyvenimą, bevartydamas amerikiečių įstatymų knygas ir surasdamas tikrų absurdo įstatymuose. Juokingiausius įstatymus paskelbdavo spaudoje, o karikatūristas Otto Soglow juos pavaizduodavo karikatūrose; jie du abu ištisus dešimtmečius juokindavo amerikiečius. Dabar, surinkęs pačius juokingiausius, jis sudarė knygą "It's Still the Law", kuri bus išleista gegužės mėn. Kelias ištraukas iš tos knygos duodame čia:

• Pagal Virginijos valstybės įstatymus, vyras turi teisę "duoti pipirų" savo žmonai tiek savo namuose, tiek viešai su sąlyga, kad jis barsis žemu balsu, negarsiai.

• New Mexico valstybėje įstatymai skelbia, kad žmona turi teisę tikrinti vyro kišenės savo pačios malonumui, kiek tik jai patinka.

• Mexicoje, Mo., yra nusi-kalstama įstatymams, jei prisai-kinta moteris (juror) mezga teismo salėje.

• Floridoje sodinama į kalė-jimą už pasamdymą kaimyno virėjos.

• Montgomery, Ala., yra prieš įstatymus vartoti keiksmazodžius, piktžodžius moteris kompanijoje. (Šiam "juokin-gam" įstatymui, greičiausia pritarų viso pasaulio moterys! Red.).

• New Yorke teisėjas paskel-bė, kad, jei dvi moterys kino teatre užpakalyje sprendžia, ko-kiu būdu pasibaigs filmas, ga-lima atsigrįžti ir garsiai tris kartus pasiūsti kokį šūkį jų ad-re-su!

• Kentucky įstatymas drau-džia žmonai pajudinti baldą na-muose be vyro sutikimo.

• South Carolina valstybėje, be mokyklos direktoriaus suti-kimo, neleidžiama elgtis nepa-kenčiamai mergaičių mokyklos kieme.

• Logan apskr., Colo., yra ne-legalu pabučiuoti moterį, jei miegant, pirma jos neprikėlus.

• Negalima kutenti mergaites Nortone, Va.

• Owensboro, Ky., draudžia-ma moteriai nusipirkti naują skrybėlę tol, kol jos vyras ne-pasimerius pirmą.

Apskrita dešrelė Amerikoje

Dešrelė, smarkiai amerikiečių mėgiama ir palikusi tautiniu valgiu, vardu frankfurter, imi-gravo į JAV iš Vokietijos prieš 57 metus. Per visą tą laiką ji išlaikė žinomą patalą formą. Da-bar viena Brooklyno, N. Y., maisto bendrovė pradėjo daryti apskritą dešrelę, maltinio, vadi-namo "hamburger" formos. Bendrovė įsitikinusi, kad nau-jos formos dešrelė bus patogė-snė valgyti. Tą naują produktą pavadino "Franks - in - the - Round".

Ar deimantai mažina piktumą?

Senovėje buvo manyta, kad deimantai pagydo įvairias ligas, o ypač užkrečiamas.

Deimantai anuo metu vaiz-davo kuklumą ir nuoširdumą. Užtai pas romėnus buvęs pa-protys vedybų ceremonijose pa-sikeisti deimantais. Esą, dei-mantai sumažindavo piktumą ir palaikydavo gražų sugyvenimą tarp vyro ir žmonos.

Paruošiama Amerikai — "Supa-kuota eksportui", taip originaliai pavadino ir pavaizdavo prancūzų modelė Janine Nelsen šį vienin-telį metodą pademonstruoti Pa-ryžiuje naują trumpą pavasario bei vasaros plaukų stilių. Prieš Janine išvykstant į JAV, pasku-tinį patikrinimą atlieka plaukų šukuotojas Henry Prevost.

Motery pasaulis

★ Lietuvos Dukterų dr-ja, kuriai vadovauja Bronė Diki-nienė ir Korp! Giedra, kuriai pirmininkauja stud. Indrė Pa-liokaitė, aktyviai prisidėjo prie Leonardo Šimulio akademijos — banketo suruošimo, kuris įvyks rytoj: priminės svečius ir juos vaišins. Taipgi Chica-gos Aukšt. Lituanistikos mo-kyklos direktorė Alicija Rūgy-tė suorganizavo mokyklos auk-lėtines tam pačiam tikslui.

★ Rita Durickaitė ir Marija Eidukavičiūtė baigia šiais me-tais Annhurst kolegiją aukš-tais pažymiais. Abidvi žada studijas tęsti toliau, siekdamos magistro laipsnio.

★ Studentės putnamietės, gy-venančios mūsų seselių vedama-ma mergaičių bendrabuty, pa-sižymi dideliu pažangumu moks-le: net šešios iš aštuoniolikos buvo Annhurst kolegijos gar-bės sąrašuose: R. Gedytė, R. Durickaitė, M. Eidukavičiūtė, A. Kucinaite, A. Kvietkauskai-tė ir M. Saulaitytė.

★ Putnamo Katalikų Akade-miją šiais metais baigs dešimtis lietuvačių: Eglė Gorytė iš Montrealio, Nijolė Jaškulytė iš Detroito, Nijolė Kijauskaitė iš Clevelando, Marilė Kolytė iš Chicago, Gražina Kulikauskai-tė iš Brooklyno, N. Y., Regina Milaševičiūtė iš Long Island C., N. Y., Kristina Neniškytė iš Venezuelos, P. A., Laima Ra-zauskaitė iš Elizabeth, N. J., Vidā Strazdaite iš Roselle, N. J., ir Laima Žarskutė iš Brook-lyno, N. Y.

★ Magistro laimėjusius yra isi-gijusios (iš dvilikos Annhurst kolegija baigusiu Putnamo bendrabutiečių): R. Zukaitė, D. Vieraitytė ir E. Marijoškaitė. Plona Marijoškaitė, netgi išta-kėjusi už Yale universiteto prof. Vašnio, pati profesoriau-ja kolegijoje ir rengia dok-toratui, rašo disertacija.

Kumpis tešloje

Tešla imama ½ sv. miltų, 1 puodukas riebalų, druskos, šiek tiek rūkštaus pieno (gali-ma ir vandens). Padarome teš-lą. Paimti gražų gabalą virto kumpio. Tešlą iškočioti neplo-nai. Ja uždengti kumpį ir sudū-rimus palikti apacioje. Viršų pa-puošti tos pačios tešlos "gry-bais", "lapeliais", t. y. iškočio-jus plonai tešlą formelėmis iš-spausti norimus ornamentus. Kepti lengvam karšty iki gels-vumo. Duodant į stalą plaustu-na kartu su tešla — plokštė-nais.

Tinka rūkščios uogos: bruk-nės, spanguolės, kepti obuoliai. Stef. Stasiene

KILMONYTĖ APIE FILMUS, TELEVIZIJĄ IR HEROJES

Neseniai amerikiečių dienra-sis "Sun-Times" paskyrė visą puslapį lietuvaitei aktoarei Rū-tai Lee - Kilmonytei. Ir tai jau nebe pirmą kartą. Kiek anksčiau sekmdieniniame to dien-raščio numery buvo platūs in-terview su Rūta.

Vadindami ją "Ruta Lee of TV", rašo: "Rūta Lee yra vie-na pusės tuzino rinktinių Hol-lywoodo aktorių, kuri, atrodo, vaidinanti visuose televizijos vaidinimuose. Per paskutinių-uis penkerius metus ji turėjo roles 500 telev. vaidinimų, vaiz-duodama naivias ir tragiškas mo-teris, komedijose (š. dalv-vausia komedijoje "Brinking on Buddv" pirmadienio vakarais) bei rimtose dramose. Ji taipgi gauna roles ir filmose".

Anot korespondento, Rūta ža-vina jauna randonskruostė, apsiręngusi baltai su šviesiu že-

benkščių (mink) gaubtu, už-klausta apie Eichmano filmą, pasakiusi:

"Nekalbėkite man apie tą fil-mą, man nemalonu. Jei gami-niojai būtų buvę pakankamai są-žiningi pripažinti, kad tai eks-plotacinis filmas, būtų buvę puiku. Tačiau jie nusišėlė, lyg at-rodvntu, jog filmas bus įdėtas į laiko kapsulę. Ir tai baisu".

Rūta apie tuščias moteris

Laikraštiniškas atvaizdavo Rūta kaino jauną moterį su stin-romis, rimtomis pažiūromis. Ji prisipažino televizijoje vaidinu-si jaunas gražias mergaites, katin kad visos mergaitės tele-vizijoje: gražios ir tuščios. Klausiančiam pasirodė, kad Rū-ta nemėgsta televizijos, bet ji atsakė:

— Žinoma, kad aš mėgstu televiziją. Iš jos aš gaunu pra-

Rūta Lee-Kilmonytė per paskutinį savo vizitą Chicagoje su Juze Daužvardiene (Chicago Lietuvos Moterų klubo garbės pirmininke) ir Adele Mikšiene (klubo pirmininke).